

Felic q̄ iam frueris requie cupita.
 Inter sponsi brachia dulciter sopita.
 Eiusq̄ spiritui firmiter vnita.
 Ab eodē pcipis oscula mellita.
 Jam desēit oculi. cessant aqueducti.
 Nā aperte pcipis spei tue fructus.
 Quia p̄ quē seculi euasisti fluctus.
 Tuos inter oscula solat̄ luctus.
 Dic dic dulcis anīa ad q̄d vltra steres.
 Dabes celi gaudiū tecū cur lugeres.
 Nam solus est oīm cui tu adheres.
 Et si velles amplius certe nō haberes.
 Sed iā metrū finio nesim̄ tedious.
 Nā si vellem scribere q̄s deliciosus.
 Sit hic status anīe q̄s gloriofus.
 Amalignis diceret fallax z mēdosus.
 Quicq̄d tñ aliū dicit̄ frater care.
 Nā nouā martyre libens imitare.
 Lunḡ talis fueris christū deprecare.
 Ute cant̄ martyruū doceat cantare.
 Frequētē canticū istud soroz pia.
 Renos frangat tedio vite hui⁹ via.
 Nam letantē aiām in hac melodia.
 Post hanc vitā suscipit iesus z maria.
 Ergo soroz tuū cor ita citbarizet.
 Sebaptizet lachris plāctu martyrizet.
 Christo totis virib⁹ sic nūc organizet.
 Ut cū christo postea semp̄ solennizet.
 Tunc cessabūt gemit⁹ z planctus dolorū.
 Cū adiecta fueris choris angeloz.
 Nā cantando trāsiles ad celestē choz.
 Rupta felicissimo regi seculoz.
 Deo gratias.

Bonauētura de vicijs z eoz remedijs.
 Prologus.

Purimoz instantia req̄siuit cū fm
 regulā debeam⁹ pdicare vicia z vtu
 tes vt vicioz naturā si nāsa deat di
 cedisserā z eoz remedia ponā (vrtutuz enī
 laudes alibi sat̄ me dixisse credūt) pietati
 fidei reluctādū nō cēseo. puū libellū grato
 recipiāt aio. Qui⁹ diuisio ē bimēbris. scz in
 p̄tē q̄dāmō pbemiale. z p̄ncipalez. q̄ incipit
 ibi. Quedā sūt generalia remedia. Prima
 ps loquit̄ de radicib⁹ vicioz. z bz plura ca
 pitula. vt patet in p̄cessu.

Volūtas nulli debuit esse subiecta nisi soli deo. z quō z q̄re.

Volūtas nulli de
 buit eē subiecta nisi deo nec tñ

h̄ coacte. sed sponte vt possit ei ad merituz
 reputari. z ita possit peccare. z non peccare.
 Nō ad h̄ vt peccaret cū posset. sz ad h̄ vt si
 nō peccaret cū posset. ex h̄ laudabil̄ fieret z
 digna p̄mio apud deū. v̄ si sponte pecca
 ret eēt digna ofusioe z supplicijs. cū sciret q̄
 nō deberet peccare. z posset vitare.

De duplici appetitu anīe.

Item cū facta eēt aīa vt eēt capax sū
 me britudis. in q̄ h̄zēt sūmā gl̄az z
 sūmā delectādoez. Jō a dō q̄ ē sūma britudo
 dat⁹ fuit aīe dup̄ ex appetit⁹ nāsalit̄ ad h̄ vt
 ista desideraret z studeret obtinere. z cū ob
 tinisset tāto iocūdi⁹ possideret q̄to ardētī
 us p̄cupisceret. Dat⁹ fuit ei appetit⁹ gl̄e
 talis vt nulla sufficeret ei p̄t supnā gl̄am.

Appetit⁹ delectādois talis vt nō sa
 tiaret eā aliq̄ nisi sūma. z vtraq̄ ē in
 solo deo. z ita nihil sufficit aīe p̄t dū
 Et iste appetit⁹ vocat̄ p̄cupiscibilitas. Itē
 ex h̄ orta est alia vis in aīa. qz cū tñ p̄cupi
 sceret bonū sūmū docēte vi rōnali p̄ qd̄ b̄ti
 ficanda erat. nāsalit̄ horrebat z detestabaf
 z repellebat om̄e qd̄ ad hāc obtinēdā p̄tra
 riabaf ei. Et itē qd̄ ad eā obtinēdā z cō
 suandā p̄desse ei poterat forit̄ ap̄phēdit z
 tenuit. Hec vis vocat̄ irascibilitas. iuxta ire
 similitudinē q̄ forit̄ indignaf p̄rijs. z forit̄ te
 net qd̄ cupit. Per vim rōnalē coguit bonū
 z meli⁹ z optimū. p̄ vim p̄cupiscibilem̄ app̄ci
 uit bonū z meli⁹. bonū amplius. z optimū
 maxie. Per vim irascibilem̄ tenuit z inbesit
 bono. z q̄ ei ad h̄ p̄desse poterāt feruide ap
 p̄hendit. z ea q̄ ei obesse poterāt dedignant̄
 repulit z fugit. **Q**uōs vires aīe post la
 psūm hoīs deordiate sūt nō tñ subtracte.

Ed cū hō suadente diabolo sponte
 ad pctm̄ p̄sensit d̄ dei p̄hibitiones.
 tūc vires aīe oēs sil̄ z potētīe q̄ dare
 ei fuerāt ad sūmū bonū cogscēdū. appetēdū
 z fruendū deor̄diate sūt z q̄i subuerse. non
 tñ subtracte sz fedate z puerfo mō se h̄ntes
 sic organū musicū. qd̄ qñ integz z bñ ordi
 natū ē dulce reddit̄ melodiā. qñ p̄o p̄fractū
 fuerit z deor̄dinatū. horredū stridorē p̄ can
 tu emittit. Quia ei hō amore visibiliū ab i
 uisibiliū amore cecidit. sola visibilia ex pcti
 pena cogscit. sola ea diligit. sol̄ eis inheret
 z inuisibilia q̄i nō sint postponit. imo z ne
 scit. itā q̄ pauci induci p̄nt ad credēdū si sit
 aliqd̄ extra ea q̄ videm⁹ z corpe sentimus.
 Et ita rō ceca ē in aīa q̄ nec agscit seipā. cū

De viciis et eorum remediis

ipsa sit ex his quae oculis carnis videri non possunt. et sic non solum caeca est sed etiam stulta. quia caecus credit multa quae non videt. et hoc est in infidelibus. Inde factum est ut homo appetat trena et vilia et feda. et illis pro amore inherere et pro magno reputet quoniam ea poterit adipisci.

De appetitu sublimitatis quare datus sit homini.

Appetitus honoris datus fuit ei ut altissimum honorem desideraret. scilicet deo placere. amicum dei esse et filium et heredem et deo simulari. et ei pregnare. non ex equalitate potestatis sed ex imitatione bonitatis. Item unus cum deo fieri spiritus. et equalis angelis fieri. et nulli subesse nisi summo domino omnium. Item ut se tante dignitatis agnosceret. eo quod imaginem dei in se haberet. nec ulli inferiori se dignaret subiacere soli omnino domino subiectus et obediens et ex amore deo adherens. et reliquum sub deo pro eius dignitate estimans et vicens creature misterio pro sua utilitate et domini voluntate. Decerat scilicet superbia. omnem docens despiciere vilitatem. et sola aeterna bona appetere et diligere. Ecce uero homo appetit hominibus placere. gloriari ab eis quare. quae fallax est et vana. et magni aliquid se existiat homo. semetipsum seducens cum sit miser et vacuus boni. et alios in comparatione sui spernit et subiacere sibi cupit. quod forte meliores sunt. et gloriatur in diuitiis quae sunt terra et lutum. et iactat se de vanis et malis. sic fatuus quae gloriantur quoniam inuoluti sunt luto. Et sic homines murauerunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fenem. quia omnis caro fenem. et omnis gloria eius quasi flos fenem. Exaruit fenem et flos eius decidit. ita sancta superbia degeneravit in viciosam superbiam.

Triplex est superbia.

Et sunt triplex superbia. Primum sibi metipsum nimis placere. et maiorem se reputare quam sit in veritate. Hoc est initium omnis peccati. Secunda appetere et studere alijs placere et maiorem velle ab eis credi quam sit iustum. Hoc est inanis gloria. Tercia ambire alios et pro se sub se velle alios esse. Hoc est ambitio. Sic decipit est superbia. et vult alios secum decipi dum cupit se maiorem putari quam sit. sic magis decipit gratiam ut putet se in eoque sedere et sedet super fasciculum paleae. In hoc contrariatur deo. quia cum omnia subiecta sint ei. ipsa vult esse superior et spoliare deum debito honore. in suo vniuersali dominio quantum est in se. et ingrata est ei de beneficiis que accepit de quibus propria gloria querit non dei a quo habet omnem bonum. De ramis

antez alijs superbie quae de ipsa pullulat ptereo. quia alibi regunt cum suis descriptionibus vel definitionibus. Si quis gratia maxime in summa viciorum. piculosior etiam sepe est illa quae extollit de bonis gratia quam de bonis nature vel fortune.

De bonis gratie nature et fortune.

Bona gratie sunt virtutes scilicet et opera de genere bonorum. ut predicare. ieiunare et silia. Bona nature sunt quae nata continentur. ut nobilitas. pulchritudo. fortitudo. ingenium et silia. Bona fortune sunt diuitie. dignitates. honores et silia. quae ex quada fortuna plus quam dant illis quae nata et fructibus ieriores sunt alijs. non tamen sine aliquo dei prouidentia licet sepe cedat eis ad malum ex merito suo.

Quo superbia mentem excecet.

Superbia etiam ita meretur excecari ut cum plerumque habet etiam minus agiscat. Hoc viciu precipue impedit nos ne maiora bona accipiamus a deo. cum ipse sit largissimus. et desideret multis modis conicere nobis multum de bonis suis. quia valde diligit nos. Dum autem indignos nos reddit superbie reat gratia dei. aut quia si plerumque daret nobis extolleremur. aut ingratum efficeremur aut non digne in gratia operemur. et sic grauior peccati rei efficeremur. Vnde sepe magis est clementie peccatis domini negare ampliora gratia dona quam irascens. de nona superbis resistit. qui siue potestie rebellibus. humilibus autem dat gratiam. in quibus pro tumore elarioris non desinit quod eis infundit. Perdit nobis etiam meritum bonorum operum. quia per humanum fauorem fecerimus. et sepe superbia assuit pallium humilitatis emule suae. ut sub nomine eius gloriam collide acquirat. ut quia captado gloriatur saltem fugiendo eam assequatur. quae sic umbra sequitur fugientem. et fugit insequentem. **Q**uoniam bona nostra quibus occultare debemus quibus excederem.

Ade nota quod bona nostra debemus quibus hominibus ostendere aliqui occultare. Sicut mala nostra aliqui aperire aliqui celare.

Bona nostra ad quae tenemur ex precepto dei ecclesie vel ad quae ex manifesto voto astringimur debemus omnibus ostendere. ut fide. caritate. iusticia. veritate. castitate. obediencia et preceptis mundanorum. quae si homines in nobis non viderent cum sciant nos ad ea teneri scandalizarent et reputarent nos pernicatores voti nostri. De bono. dicitur. sic luceat lux vestra etc. Aliquibus pro bona nostra occultare debemus quae specialiter accipimus ut gratias in mente deuotionis vel quae possent nobis singulariter laudem parere. ut singulari abstinentia et vigilia et orationes et elemosyne ad quae non tenemur. de quibus

Quis docet in freme habito in monte.

Quam mala nostra quam abscondere debemus?

Similiter mala nostra quam abscondere debemus ne quis scandalizet de nobis vel sumat exemplum imitandi nos in similibus. Vnde dupliciter peccat qui aperte peccat. quia et deum offendit et primo fodiunt foueam quam incidat per malum exemplum. Si autem sine culpa nostra vel specie mala aliquis ex sua malicia suspicatur de nobis mala et non vult recipere excusationem nostram tunc habeamus patientiam. Sicut Christus tacuit in passione de multis ex inuidia accusatur. Dixit ei Si rob dixero non creditis mihi etc. Aliquam mala nostra aperire debemus. sicut in confessione puata de peccatis et manifesta de manifestis et in visitationibus et redargutionibus. Imperfectiones quoque nostras non debemus erubescere confiteri et defectus virtutum ne quis existimet nos super id quod videt in nobis. Sicut in bono opere gloria vana nos pulsatur non acquiescamus ei. nec tamen bonum opus dimittamus. maxime si sit utile et necessarium. Sepe etiam putamus nos laudari per aliquod factum vel dictum quod forte alij non aduertunt quia sic nos non omnia pensamus. quod omnes circa nos faciunt ita nec ipsi omnia attendunt quae nos faciunt.

Aliquam homo de spiciunt nos potius quam laudent maxime si vel modicum deprehendunt nos appetere laudem per his quae faciunt. Etiam si forte aduertunt nobis in facie sicut est consuetudo leuitibus hominibus ad placitum cuiuslibet loci. vnde tales sagittas vane gloriae non indigemus tamen fortiter pugnamus et prudentes eas manu consilij abigere. sicut muscas leues stabello remouemus. Nec sunt muscae morientes quae perducunt suauitatez vngenti.

De appetitu delectationis. et quare sit hominibus datus.

Appetitus etiam comodi vel delectationis datus fuit homini ut consideraret summam delectationem quae est in deo. et summam beatitudinem et quietem impassibilem vel etiam ipsam beatitudinem et delectationem in habitis vel felicitioribus. quia onerosae sunt deliciae sine delectatione. et quanto delectatio auidior tanto deliciae iocundiores.

Quo spiritualis delectatio mutata est in carnales delicias.

Quoniam appetitus ille spiritualium deliciarum et per peccatum mutat in carnales delicias ut appetat ea in quibus sensualitas delectatur. quae sunt concupiscentia carnis et concupiscentia oculorum.

In quod concupiscentia carnis se diffundit.

Concupiscentia carnis diffundit se in luxuriam et

molliciam vestium. et quietem carnis. et somnolentiam quae omnia spectant ad sensum tactum. Item ad gulam quae est delectatio gustus. Item ad aliorum sensuum delectationes ut audire carnaliter delectantia et odorare. Concupiscentia oculorum quae est videre pulchrum. et habere preciosa et ita generatur auaricia ex omnibus istis. **Johannes.** Omne quod est in mundo aut est concupiscentia carnis aut concupiscentia oculorum. aut superbia vite. Ex superbia vite generatur auaricia. quia ad hoc quae dicitur dicitur ut apostolus habet. **Ex concupiscentia carnis sicut auaricia generatur.** quia ad hoc vult dicitur ut volu ptuosus epuletur et luxurietur. et comodi viuatur absque defectu sollicitudine. **Ex concupiscentia est oculorum generatur auaricia.** sicut ut videatur pulchrum et habeat ad libitum in quibus oblectetur aurum et argentum gemas. vestes. agros. terras. fauillas. spectacula et similia. dederat tamen deus homini corpus propter spiritum rationalem. et concesserat ei delectari. et in sensibilibus sed ordinate moderate et honeste ut per sensum delectationem sursum moueret et promoueret ad spiritualia cognoscenda. delectanda et fruenda. ut appeteret coitum honeste et sine viciosa libidine. congruo tempore ad generandum filios. quae est naturae beatitudinis principes essent. ut appeteret cibum et potum per sustentationem vitae. et alia quibus ad hoc indigebat. sed dissipato ordine perdit a deo naturae per peccatum omnia modo peruersa sunt. et ad sensuales delectationes dilapsa. quae cum timet perdere tristatur et irascitur. quae cum non habet per libitum. tedio afficitur. et illos quos credit sibi fore impedimento ne adipiscatur quae cupit. vel per quos timeret se amittere quae diligit. odit. **Et illis quae videtur habere quae cupit inuidet.** quia scit quod quod diu alij habet eum carere. et sic oritur inuidia cui annexum est odium viciosum. **Et ita est oritur ira.** Sic est oritur accidia hominis ex vno latere annexa tristitia. ex altero torpore dissolutiois et pigritiae. **Dia** **homo peccata et vicia ex vno fonte oriuntur.** id est superbia et ex duobus riuulis deriuantur. id est malo amore et malo timore. et triplex fomētum ea accedit concupiscentia carnis. concupiscentia oculorum et superbia vite.

Ita sicut quae materia et occasio hominum ad reprobationem quae mundum propter nos habet. diuitias et voluptates. **I**n nobis autem quadruplex defectus est vnde ad malum peruenimus. ignorantia. concupiscentia. malicia infirmitas. Ignorantia excecatur ne verum cognoscamus et erremus. **I**n iudicio boni et mali concupiscentia emollit ad appetendum visibilia et delectabilia carni. malicia exasperat et amaricat eorum ad iram tristitiam inuidiam et odium. **I**nfirmitas debilitat ad resistendum malo. et inherendum bono. **D**ecem quatuor icidit ex peccata primi peccati originaliter contra bimus ea ex peccato in quo nascimur filij ire.

De viciis et eorū remediis

Ex his pdeūt septē capitalia vicia. de quibus q̄i maioribus ramis cetera vicia pullulant. Nec sūt septē capita draconis i Apo cal. et septē demōia in marco de maria magdalena p xpm eiecta. Itē septē gētes q̄ trāz pmissiōis occupauerāt ne filij isrl̄ in ea pacifice hītarent. qz nos arcēt hec vicia ab introitu regni celestis nisi ea studeamus expugnare et subiugare. docet autē vet̄ historia siue traditio apud grecos sic Clemēs testat̄. Quille gentes pmo expulerāt filios sem de trā illa. De cui⁹ stirpe descendit abraā et isrl̄. Un̄ cū dñs pcepit filijs isrl̄ gentes chanaeorū expugnare et terrā eorū possidere. vidēt fm hoc nō alienā trā violentē vsurpasse sed dño vniuersorū obedisse. vt trā suā recuperarēt. expulsis his q̄ eā iniuste detinebāt

Hec autē i figura facta sūt nri. et vires aie et affectiōes sīgnt q̄ a creatore bñ facta sūt. et ad bonū vsū insire boi. vt. s. etna et vtilia q̄ reret p eas. et q̄ ex pctō in viciū mutatae sunt reformare studeam⁹ et i p̄tutes mutare et expulsiō viciōz corruptōibz inferere p̄tutes.

Quid sit supbia.

Supbia est amor p̄rie excellētie q̄ hō alta cupit. seipm̄ altū reputās et ab alijs volens reputari et alios p̄cellere. Inuidia ē odiū aliene p̄speritatē q̄ hō dolz aliū sibi coequari vel p̄ferri et cupit ei malū et de bono eis dolet. Ira ē indignat̄ animi turbulēta cōmorio qua hō q̄dāmō furit et estuat. vt q̄n aliqd̄ occurrit ei qd̄ est s̄riū volūtati. Accidia ē rediū boni ex ani torpore. dñi aut irrōnabil̄ tristitia mētē aggrauat aut dissolutio cordis ad vana alia magis inclināt. Auaricia ē cupiditas p̄ q̄ necessariū sit hñdi t̄palia. Gula ē inordinat̄ edēdi appetit⁹ vel imoderat⁹. Luxuria ē illicit⁹ ardoz libidinis v̄l illicita expletio libidinose delectatōis in actu. siue in morosa cogitatōe. Et licet h̄ mō vicia sint et pctā h̄ est ex culpa boi et pena pcti. Deus tñ dedit ea homi in q̄ntū sūt naturales affect⁹ vt mor⁹ appetitū ad bonū et ad mor⁹ virtutū qz de⁹ nihil mali fecit sed cūcta sūt bona valde. Expugnatio ḡ viciōz nō ē aliud nisi reformatio naturalū affectionū et motū ad statū a p̄ditore dispositū. vt sup̄ aliq̄ntulū dictū ē de appetitu sublimitatē. q̄ dat⁹ ē boi vt appetat celestia et dīna et spernat terrena et vilia. q̄i indigniora se. Hoc mō dilapsus est ad ifima vt appetat terrenos honores et

vanos et falsos.

De affectu inuidie

et ad quid sit homini dat⁹ naturalie.

Inuidie affect⁹ naturalie insit⁹ ē boi nō vt inuideat p̄rio de bono qd̄ h̄re p̄t. nec vt cupiat alicui malū vel faciat. s̄ vt odiat vicia et pctā i se et i alijs inuideat et diabolo q̄ tot aīas aufert deo. et alijs adiutores ei⁹ imo vicariū diaboli vt heretici et subuersores aīaz. q̄ spoliāt aīas et/na britudie. et q̄ntū in ip̄is ē spoliāt ip̄m celū maiori gaudio qd̄ ibi foret si p̄les illic venirēt. cū singuli q̄ sūt multā leticiā faciāt oibz ciuibz celi. Salua tñ etne p̄destinatōis rōne. q̄ nullū ibi defectum suspicari p̄mittit. Isti sunt hostes nri et odio hñdi in q̄ntū tales sunt q̄ nos pdere etnalitē q̄rūt. nō illi q̄ sperant adhuc p̄ciues nri futuri in gl̄ia celesti. etiā si adhuc videant inimici.

De affectu ire et ad quid sit boi datus.

Ire affect⁹ ē dat⁹ boi vt irascat vicijs et malū aggestiōibz et ex indignatiōe nō patiat se trahi i p̄sensuz pcti et re p̄mat malos mor⁹ i se. et in alijs vbi p̄t oportune et vt vlciscat dei iurias et trāgressiōes iusticie. Et tūc dī zel⁹ iusticie. Sicut legil̄ xps irat⁹ fuisse phariseis et alijs nō recte agentibz et alijs sc̄i viri. Rūcirā i vicijs deformata et s̄ rōnē i furozē h̄sa est et q̄i in insaniā vt more frenetici irrōnabilr̄ moueatur hō s̄ boiem. s̄ aīcū et p̄rim. s̄ seipm̄ etiā aliq̄n. et s̄ scōs et s̄ deū. et s̄ insensibilia et irrōnabilia q̄ nec male nec bñ sc̄iūt agere nisi sic natura ipellit. et vbi etiā agscim⁹ nos iuste moueri n̄ possū q̄nqz ip̄etū iracūdie cohibere.

De affectu tristitie et ad quid vsū dat⁹ sit boi

Similit̄ affect⁹ tristitie dat⁹ ē boi vt doleat de pctis suis. s̄ et alijs. et merens sit de dilatione patrie. timeat supplicia inferni. doleat de impfectiōe sua. cōpatiat aliene afflictioi. vt p̄ maturitatem vtilis luct⁹ excludat leuitatē vane leticie q̄ est m̄ dissolutōis et nutrit. Sed h̄ bona et fm deū tristitia p̄uersa facta murata est i tristitia secl̄i. moroz operantē in desperatiōe et diffidētiā et irrōnabilē merore.

De affectu gaudij et ad quid sit dat⁹ boi.

Affect⁹ gaudij dat⁹ fuit boi vt gaudeat in deo et in spe eternoz bonoz et in intuitu beneficiorū dei. et gauderet p̄rio in bonis ei⁹. et delectaret i laude dei. et i bonis opibz et fastidiret omnia vana et inuilia et iocundaret in opibz dīnis. et ex h̄ efficeret

olacer et agilis ad seruitutē dei. **S**z modo puerum est in dissolutionē et vanitatez vt hō gaudeat de infantijs et falsa affluentia tpaliū rerū. et honorū et voluptatū. de risu et fabul. et turpibz ludis. et fastidit oīa q̄ dī sūt. et insipida sunt ei. et tēdet eū interesse dīnis et pigritatē ad studia deuotōis et virtutū et euagat corde circa inutilia et vana et immūda. et grauiorez labores corpis libentē i alijs occupatōibz et negocijs tolerat. q̄ q̄ insisteret spūalibz et dīnis. **U**n accelerat ab eis absolui q̄tori pot. et negligent facit id qd̄ fac. nisi forte lucrum vl' laudem speret inde psequi vel cōmodū tpale.

Quō ex tristitia gignit rediū boni.

Ex inordinata nāqz tristitia gignit rediū boni dū nō libet facere vl' discre aliqd̄ boni vel cogitare vl' loqui. **S**il' ex dissolutionē rediū bōi nascit. dū tūm intēri sum? vanis leuitatibz q̄ tēdet nos spūalibz studijs intēdere. et q̄ anxiamur cū debent? auelli ab ocio vel iocē et actibz scurrilibz et seriosis exerceat occupari. **U**n q̄ ligati caruli ad stipitē renuēte aīo cogimur interesse dīnis. et h' est accidie viciū sz fastidius boni. **I**n hoc etiā multi religiosi laborant et pauci supant. **De affectu auaricie.**

Affectus etiā auaricie dat? fuit homini vt eēt cupid? magni meriti a pnd deū et magnaz virtutū et mltorū bonoz opoz. et vt multas aīas lucraret deo docēdo. orando. bonū exemplū dādo. et imitādo vel iuuādo ad pfectuz salutē. et vt hō nō eēt pten? boni qd̄ iā h'et. nisi laboraret vt meritū augeret ei et grā et opa virtutum.

Sed mō dilapsa ē ad cupiditatē tpaliū pecunie possessionū. et q̄rūlibz rez etiā viliū q̄ colligit hō q̄i sp̄ debeat viuere. et mundus pte. vt pgreget q̄ntū valz. ne cū mūd? peat nō inueniat vnde vinat. sic p̄tz p̄ exēplū noe imminente diluuiō cōportauit escas q̄s h'et q̄n oīa diluuiō pissent. et q̄nto hō mori ap̄propinqt tāto studiosi? aggregat et custodit et vt oīndat q̄s sic irrōnabilis auaricia. eo magis colligere satagit q̄ min? indiget. **S**ic q̄ multū viaticū fert ad breuē viā. et q̄ sup̄tyo saz domū p̄struit p̄ vnū nocē hospicio. **I**ō autē de? voluit nos sp̄ incertos esse de hora mortis. vt pauca de tpalibz cogitem? q̄ oīa que semp sine intermissione p̄peram?

De appetitu victualiu et qre sit boi dat?

Ap̄petitus victualiu dat? est nobis p̄ corpe vt sustentem? naturā et possimus durare in fucio dei. et multuz mereri. **E**tēmoderat? et parcus victus et vniformis diutius p̄seruat naturā. dū non opprimit vires eius. sed reficit et sanitatē cōseruat. vniformis diēta. qz natura p̄tēperat se ei et nō turbat ex nouis semp? et ignot? escis. **U**nde quidaz tales claustrales diutissime sani viuunt. **S**ed appetit? ille naturalis modo effusus est in voluptates et sup̄fluitates vt nō simus p̄tenti vnde sustentet natura sed vnde oblectet palat?. **E**t cū talibz asueti fuerim? et natura se eis p̄tēperauerit et aliqū tenuiori victu debent? esse p̄tenti. natura remurmurat p̄pter dissuetudinez. **U**n putamus nos statim adeo debiles et infirmos. qz victu paupe nō possimus viuere. et sub discretōis velamie delicata importune et inuerecūde incipim? q̄rere nolētes experiri. qz sic natura p̄ p̄suetudinē ad delicata ē lapsa. ita etiā p̄ triā assuefactionē possz reduci ad cōpetēs moderamē vict? parcioris. sic videm? in maria pte mundi. q̄ parce viuūt gentiles. iudei. paupes xp̄iani. quoz qdā depauperati mō tā sani sunt sic olim ē delicijs fuerāt. **D**e spūalibz delicijs et gustu interne dulcedinis pascimur. q̄ in cōpatōe omnes mūdi delicias supant. sic multi expti sciunt. **U**ix etiā iā est mētio vel efficax de sideriū aut studiū etiā int̄ illos q̄ sibi alti vident in religione. imo deridet. despiciūt. et q̄i stulticia et abhoiatio iā h'et. et ab alijs religiosi h̄mōi p̄secutōez patiūt? et demōiaci reputant? et heretici dicūt. **Q**uārtū nō spūales ipi sint q̄ deuotōis grāz sic despiciūt et psequūt? discāt ab ap̄lo. q̄ ēt aīales appellat eos. q̄ nō itelligūt q̄ sūt spūs dei. qz stulticia ē ill'. **N**ō tū laudo vl' ap̄bo deceptores et deceptos. q̄ spm̄ suū vel alienū p̄ spū dei sequūt? et seducunt. sz p̄bandi sunt spūs et sic iudicādi rē.

De affectu dilectōis et ad qd̄ sit boi dat?

Affect? dilectōis dat? fuit boi vt diligeret deū sup oīa. et se et primū p̄p̄ deū et fm̄ deū et omnia opa dei diligeret. p̄pter factorē. qd̄ libet iuxta suā dignitatē et vteret ministerio creature ad dei volūtātē. et suā eternā salutē. et hoz oīm delectatōez et vsū referret ad p̄ditōz dilectōem et cognitiōnē donec ad ipm̄ pueniret. in quo sunt et viuunt omnia fm̄ etnā rōnem. **S**ed ille affectus q̄i exinctus et dilapsus ē in amorē

De vicijs et eorū remedijs

carnis et turpes dilectiones. ut iam non diligat nisi pro sua temporalitate utilitate et carnali delectatione et turpi voluptate. Licet et versus carnalis peccatus datus fuerit homini in mandato ad plene satisfactionem deo educande. et eterna beatitudine cum deo et angelis possessure. non tamen modo plures sunt delectationes in hoc opere gratie. et si plures desiderat pro mundana locupletate vel pro terrene hereditate successione gratie. vel honore augmēto. vel ut plures amici habeant in terra. unde dicitur quod multi tunc moriuntur post baptismum antequam per mortale peccatum perdant vitam eternam. quod postea in eitate ad ultra prope dubium quales futuri sint. et propter multiplices laqueos peccati quos valde pauci evadunt. De spe ad quem usum data sit homini.

Spes data est homini quod confidat de bonitate dei ut speret a deo gratiam pro se qui in presenti gloria in futuro peccatorum venia si peniteat et temporaliter sustentatōez sic expe dit. et liberationē a malorum preservationē in bono.

Sed spes modo confusa est ut aut minus sperent homines quod debent. aut plus quod iustum est. tantum confidunt quidam de bonitate dei quod etiam salvet eos in peccatis contra iusticiam et veritatem suam. ut imundos collocet in celo cum angelis mundissimis. Et rursus alij deficiunt tantum diffidentes de deo quasi pervertant non velint eis dare perseverantiam in spiritu vel sustentationem pro corpore. quasi deus propter sit inimicus suis dum in peccato manent. improperant amicis suis iustis et penitentibus et querentibus ipsum. et qui peccatores pascat liberaliter et salvet. et pervertit de seras et fame perire sinat. cum nec dominus affligat fame animam iusti. Ps. Junior sui etc.

Quare timor sit datus homini.

Timor etiam datus fuit homini ut timeret deum et timeret ab eo separari et eum offendere et puniri ab ipso et damnari. Hodo timet tamen aduersitatem temporalem et incommodum corporis et detrimentum honoris et futura et eterna mala non timet quod nunquam futura sint. et quasi tamen modo mine sint sine effectu. que dicunt de futuro iudicio et eternis supplicijs. vel quod facilius euadat ea quod dicat. Timet etiam hominem magis vel bestiam vel rem insensibilem quod deum omnipotentem quem offendit. cum tamen horrendum sit incidere in manus dei omnipotentis etc.

De pudore ad quid sit datus homini

Pudor etiam datus fuit homini a deo ut pudeat eum indigna agere vel egisse generi suo. hoc est. peccasse et seruare

peccati esse factum et mancipium diaboli et omnium turpitudinis et inhonestatis et segnicie et vilitatis. Hodo autem pudet nos pro turis dei. cui omnia seruiunt vel voluntarie vel necessarie. Pudet etiam nos imitari deum in humilitate. patientia. paupertate. religione. obedientia et despectione et contumelijs et confusione. cum non sit deo dignus qui eum erubescit coram hominibus confiteri. vel etiam imitari. cum magna gloria sit seruo sequi dominum suum. eodem modo sentiendum est de omnibus que a deo accipimus. De intellectu mentis et ingenio et corpore et membris eius. de substantia temporalis et honore et potestate et de tempore quod viuimus. et de omnibus que in mundo seruiunt homini. omnia hec data sunt nobis ut inde seruiamus creatori nostro et nobis vitam mereamur eternam. et primos nobiscum trahamus ad vitam. Sed contra nos omnia que ad usum vite vel meritum glorie accipimus. ad usum conuertimus culpe. Sed contra que ad usum prauitatis infleximus ad usum nobis vertentem ultionis siue per penam siue per penitentiam. Per penam videlicet ut cum caro temptat nos. vel affectus carnales et appetitus inordinati affligunt nos. vel substantia exterior auferunt nobis. vel aeris intemperies. vel terre sterilitas. vel corporis infirmitas nos cruciant vel cum aliis affligimur. ut per quod peccauimus per hunc et puniamur. Et si voluntarie toleramus pro deo purgamur a peccatis que meruimus. et coronamur pro patia et bona voluntate quam pro deo toleramus. Si autem inuite nihilominus oportet nos puniri hic vel in futuro. et pro impatientiam aggrauamus vel augemus culpam. et pro dominus etiam meritum pene.

De despectione vicioz et remedijs eorū.

Nunc de singulorum vicioz natura vel despectione consideremus aliquam. et de remedijs quibus curantur. Cum virtus non aliud sit quam vicioz perfecta curatio vel carētia vicij secundum quod ista materia respicit. quod si viciū inordinatum est motus vel affectus naturalis corruptus. eius contrarium est virtus. id est affectus vel appetitus ordinatus ad illud et secundum illud quod a peccatore datus fuit. ut ante patuit in exemplis.

Triplex est superbia.

Superbia est triplex ut supra dictum est. Prima species est. Cum autem homo placet sibi quod debet et maiorem se existimet quod sit in veritate. Sequitur de secunda. Aut cum alius desiderat placere et studere. amore glorie propter volens magnam reputari et honorari et laudari. cum soli deo honor et gloria propter

debeat. q̄ so? essentialit̄ bon? est. 2 a q̄ habe
tur om̄e bonū. **U**n̄ q̄cqd̄ boni nob̄ vsurpa/
mus deo furamur. imo decipim? nos. attri/
buentes nob̄ qd̄ nō est verū. Sic meretrici/
mentē se honestā pb̄ā 2 formosaz. cū nō sit.
Decest inanis gl̄ia qz vacua v̄itate 2 vtili/
tate saluē. De tertia. Cū vult alijs pe/
minere singularitate gl̄e 2 honore l' dñio et
placōe 2 impio. 2 despicit ceteros 2 dep̄mit.

Quap̄ q̄tuoꝝ modis decipit.

Decipit aut̄ q̄druplicit̄. vel putās se
h̄re qd̄ nō h̄z. aut plus h̄re q̄ h̄z.
aut singularit̄ p̄ ceteris h̄re. aut ex se
vel p̄ suis meritis h̄re.

Tria sunt q̄ vicia in nob̄ expellūt 2 v̄tu/
tes opant. 2 que sint.

Tria sunt aut̄ q̄ vicia in nob̄ expellūt
2 v̄tutes opant. gr̄a dei et industria
pp̄ia 2 necessitas. Gr̄a dei infundit v̄tutes.
Industria coop̄at gr̄e ex libero arbitrio et
necitate p̄uertit in v̄tute. Sine necitate se/
pe. s; sine gr̄a nunq̄m p̄t eē v̄tus. Et liberi ar/
bitrii p̄sensu q̄busdā infundit gr̄a virtutes
cū modico v̄l nullo labore industrie pp̄rie s;
nō sine volūtate p̄sensu. cū sine volūtate cō/
sensu nullū sit meritū. sic illis q̄s p̄uenit d̄s
in b̄ndictōib; dulcedis sue **Sap. Qui d̄ lu**
ce. i. in dileculo icipient̄ etat̄. i. capax̄ itel
ligent̄. vigilauerit ad illā nō laborabit. Al
sistētē em̄ forib; suis iueniet illā. i. gr̄am sa
piētē v̄tutis. Sic ap̄los 2 alios q̄nq; ma
time in p̄mitina eccl̄ia legimus repente spū
sc̄o repletos ad v̄tutes 2 dona 2 diuersa ca
rismata sc̄i spūs. Gr̄a excitat volūtate. 2 in
struit 2 roborat vt industrie agat ad p̄fectū
v̄tutis salutē. Necessitas aut̄ alia evolū
taria cui se hō subijcit. vt q̄ obligant sevoto
ad obediētā 2 castitatē 2 paup̄ratē 2 silia. v̄l
vadunt ad infideles p̄dicare. si illis postea
euenit aliqd̄ pati. v̄l agere qd̄ libent̄ euade
rent. vident necitate cogi. qd̄ tñ volūtariū ē
qz ad h̄ sponte se obrulerūt. 2 pon? pati vo
lūt q̄s a p̄posito resilire. Alia ē coacta quā
hō inuit? tolerat. nec tñ p̄t effugere vt paup̄
tas sc̄li. infirmitas corp̄is. despectio. p̄secu
tio. tēptatōes aliq̄. vel alie diuersē tribula
tiones licz p̄mo inuit? tolerat 2 cū murmure
tñ postea cum videt eē inuitabiles incipit
q̄nq; volūtate 2 flectere. 2 facere de necitate
virtutē. 2 incipit tūc mereri. 2 coop̄at illa ne
cessitas ad magnū p̄fectū v̄tutis ad q̄s vic
aliū pueniret. Et h̄ est qd̄ d̄ de q̄busdā Cō

pelle intrare. Et illud qd̄ orat eccl̄ia ad deū
2 ad te n̄ras etiā rebelles cōpelle p̄pici? volū/
tates. h̄ est. fac de inuolūtarijs volūtarios
2 ad ea q̄ scis nob̄ expedire etiā 2 p̄ aduersa
cū nolūm? te i. p̄spis seq̄. **Ps. Imple facies**
coꝝ ignominia 2c.

Quap̄ q̄ vicia in trib; consistit.

Industria in trib; consistit in p̄uida cō/
sideratiōe. in labore conat?. 2 in p̄se/
ueratī diligētia. Per ista tria adiunāte gr̄a
vicia subingant 2 v̄tutes obrinent. S;
gr̄a q̄sdā sic p̄uenit. vt aut multa facilitate.
imo cū ml̄ta suauitate faciāt bonuz 2 decli/
nēt a malo. aut ita accedit volūtate coꝝ vt cū
maḡ feruore qdā faciēda p̄mp̄te aggrediāt̄
q̄suis dura 2 difficultia. q̄sdā v̄o sibi ita qdā
mō relinq̄t vt cū aliqd̄ boni agere debēt ne
cesse se h̄nt stimul? 2 calcarib; pungere q̄i p̄
grū anial. vt ḡuioꝝ sit ei difficultas supandi
torporē cordis q̄s labore actōis sustinendi.
Isti 2 si nō h̄nt desiderii feruēs currēdi p̄
dñm. h̄nt tñ desiderium desiderij. orātes se
trahi cū sp̄sa q̄i q̄ agilitatē currēdi nō h̄nt.
Iuxta illud. **Cōcupiuit ania m. desiderare**
institi. t. 2c. Volūtate bonā h̄nt. s; pigrā 2 te
pidā 2 nō feruēt. p̄mū felici? ē. sc̄dm labori
osi? Quoz at̄ maior̄ sit meritū. p̄uto nemi
nē p̄fecte existare possēt nisi eū q̄ spū 2 pon
derator ē. i. de? qz sc̄di si luctādovincunt se
ip̄os. vt p̄ p̄suetudinē pugne sui potētes fi
ant. magne v̄tutis ē. P̄mū maior̄ indigent
cautela ne seducant. qz diuitie facilit̄ acq̄si
te p̄digali? solēt diffādi q̄s q̄ paulati 2 cū dif
ficultate elaborant. Sc̄di anq̄ se p̄fectē vin
cant. difficultate sepe lassati vel q̄i t̄riti ex la
bore desperāt de victoria 2 de p̄uentiōe ad
mediū 2 finē q̄ tendūt. 2 inēmittūt studiū p̄
fectōis. 2 ad alias occupatōes se p̄uertūt q̄i
diff. dētes de dō q̄ nolit eos introducere i
t̄rā p̄missiōis. p̄ quā signat p̄fectio puritat̄.
sic filij isrl̄ in deserto tedio labor̄ 2 t̄iore diffi
cultat̄ de supandis hostib; deuicti. detra
xerūt t̄re p̄missiōis 2 mortui sūt in deserto.
p̄ter paucissimos. h̄ ē p̄ter caleph 2 iosue. q̄
designat eos q̄ caute 2 virilit̄ p̄ tēptatōes trā
seunt vsq; i finē p̄seuerādo. Iō int̄ tot dese
culo q̄i de egypto egressos tā pauci pueni
unt ad p̄sumatā p̄fectionē. qz aut seducti cal
lidis tēptatōib; 2 deceptōib; inimici aut re
dio labor̄ 2 difficultate fracti vias p̄fectōis
deserūt vel aggredi nō p̄sumūt.

¶ Quāsdā sūt generalia remedia p̄ vicia.

De viciis et eorū remedijs

Q^uedam etiā sūt

Q generalia remedia p̄tra vicia ex-
pugnāda z ad v̄tutes obtinēdas
quedā specialia p̄tra aliq̄ singularit̄. vt con-
tra luxuriā fugere feminas viros z similia.
Quedā aut̄ sunt q̄ cito z p̄fecte p̄ducūt ho-
minē ad sanitarē mentē. quedā tardī z im-
p̄fecti. Efficaciora aut̄ remedia p̄tra oīa vi-
cia sunt. Paupras vt. in oīb; patiar̄ pe-
nuriā. nō soluz in his q̄ desideras. qz illa est
oīm. etiā dirissimozū. qui plus cupiūt q̄ ha-
bent. sed etiā in his q̄b; necessario indiges.
hoc est i victu. in vestitu. hospitio. ministr̄ z
silib; . Scdm̄ despectio hoīm. vt sis p̄tē-
ptus z vilipendar̄. z nō cureris. et in nullo
singularit̄ honoreris sed poti⁹ p̄funderis z
exprobreris z vituperis. z hoc sepe etiaz ab
amicis. donec tumor elarioris penit⁹ cōpri-
mar̄ in te. **U**n̄ vides quātū paupes mundi
tolerāt a diuitib; . z q̄ patient qd̄ nō ferrēt
si haberēt diuitias z honores. **T**erciuū est
strēnuū magisteriū. vt cogar̄ facere qd̄ iui-
tissime facis z dimittere qd̄ libent̄ faceres z
nil h̄re nisi qd̄ dat̄. nil velle accipere nisi qd̄ ne-
cesse ē. nil agere nisi qd̄ videt̄ z qd̄ iubet̄. nec
loq̄ nec esse alicubi nisi ad nutū alteri⁹. z nil
dissilet̄ qd̄ negligis qn̄ asperere rephenda-
ris z puniar̄. donec curuitas p̄prie volūtat̄
plene in te ad formā rectitudinis reflectat̄.

Quartū elongatio a p̄sortio seclariū. qz
sic aqua turbida si ponat̄ seorsū a frequētia
trāseuntū purificat̄ magis ac magis. **S**ra-
mens religiosa a seclō seql̄strata min⁹ afficit̄
circa terrena. z celestia magis incipit̄ desidera-
re z puri⁹ intelligere z facili⁹ cogitādo inhe-
rere eis. **Q**uitū frequēs est orō. **H**ec cle-
uat mentē sup̄ se ad deū z impetrat̄ ab ipso
curationē languoz z vicioz. z sanitarē p̄tu-
tū. **S**extū est q̄lib; afflictio v̄l tribulatio
aduersitat̄. vt labor. infirmitas. p̄secutio tē-
ptatōes. infamia z silitia. qz sic lima purgat z
splendere facit metallū. ita tribulatio z affli-
ctio abradit̄ rubiginē vicioz. **U**n̄d Grego.
Qui desiderat̄ plene vicia vincere. studeat
hūilē purgatōis sue flagella tolerare. **S**i
aut̄ p̄mo est molesta ad sustinendū aduersi-
tas. p̄ p̄suetudinē p̄tinuā sit de die in diē to-
lerabilior q̄sq; tā nō curet̄. vel etiā diliga-
t̄ p̄pter p̄fectū sue suauitat̄ vel sanitar̄. q̄ exin
de puenire sentit̄. **E**xēplum de cauterio qd̄
p̄mo acerbū est. sed mortua carne nō dolet.

z sup̄fluos z noxios h̄iores educit. **U**nde
orat̄ p̄pha. **P**roba me dñe et temp̄ra me.
Septimū p̄tinua mortē z retributōis me-
ditatio. q̄ facit vicia timere z t̄turbib; stude-
re. **S**icut aut̄ arte medicine p̄ria cōtrarijs
curant̄. ita vicia exercitioz p̄trarioz reme-
dijs curant̄. vt sup̄bia hūilitatiōe. gula sobri-
etate. z impatiētia aduersitate. z sic de alijs.

De specialib; remedijs vicioz.

Un̄c q̄ de specialib; remedijs vicio
rū singuloz videndū est que z si nō
possum⁹ oīa scire l̄describere. **P**au-
ca tñ ex pl̄tib; cōsiderem⁹. sic paupes q̄ non
p̄nt multas medicinaz diuersitates z effi-
caces h̄re p̄ficiūt sibi de vilib; herbis yngē-
ta. quib; liniāt dolores suos. **P**rimū su-
perbie remediū est p̄sideratio p̄prie vilitat̄
tā in corpe q̄ in aīa. tam illi⁹ q̄ nobis cū ce-
teris cōis est q̄ illi⁹ quaz in nob; singularit̄
cognoscim⁹ in occulto siue in ap̄to. siue sit
natural̄ siue accidental̄. **C**ōsidera vilitates
siue infirmitates corpi⁹. qd̄ suim⁹ qm̄ cōce-
pri. qm̄ in vtero nutriti z nati. qd̄ sumus in
trinsec⁹ sub cute. q̄ sordes ebulliūt p̄ apertu-
ras siue p̄ meat⁹ corpi⁹. q̄ facile deperit̄ q̄
qd̄ i nob; pulchrū z validū apparet. q̄ mors
semp; p̄p̄inat. vanis gaudijs ita finē impo-
nit vt cū esse desierūt nec fuisse purent̄. z q̄
les post mortē tūcerim⁹. **I**tē q̄ exteriores
honores z diuitie nō sunt n̄re. **N**aturaliter
diuitie terra sunt. z de tra tollunt̄. vt pecu-
nie z possessōes. **H**onores nō impendunt̄
hoī p̄pter se. sed p̄ questū q̄ inde sperat̄. sicut
vultures z canes accurrūt ad cadauera q̄/
diu sperāt inde saturari. sed cū totū corrose-
rint q̄ nisi sicca ossa remanēt relinquunt̄ ca-
daver. **I**tē bona mētis n̄ra nō sunt. sed do-
na dei z rōnē inde reddicuri sum⁹ districte.
vt scia. ingeniū. v̄tutes. **D**ala n̄ra pure ma-
la sunt z ex plurib; circūstantijs q̄uia. z gra-
uib; supplicijs digna. **B**ona n̄ra nō pure bo-
na sunt. sed multipliciē imperfecta. **N**am pi-
gricia desidia. vana gl̄ia. hypocritis. tepidi-
tas z vane cogitatōes. z cetera vicia sepe vi-
ciant bona q̄ facim⁹ z maculant sacrificium
nostrū tā orationū q̄ actionū. vt minus sit
deo acceptū z min⁹ nobis meritorizū. **I**tem
expositi sum⁹ plurib; piculis z eterne dāna-
tionī. z infinitis supplicijs z plurib; vicijs et
peccatis onerati z multis miserijs subiecti.
Un̄ ergo sup̄bit terra z cinis hō tam vilis.
Scdm̄ est se exercere in hūilib; opib;.

vilibus et despectis officiis et rusticanis laboribus humili habitu incedere. humiles mores et verba habere humilia. locum nouissimum eligere. nihil iactantiae aut ostentationis pretendere. **De** et his similia. cum in consuetudine ista fuerint mentem ad humilitatem inclinant. **S**i autem vana gloria et superbia mentem pulsant per hominum humilitationem. **H**ec est ex nouitate vel raritate humilitationis. **N**am per longum usum ista vanitas evanescit. **Ps.** In deo faciemus salutem. **T**ercium superiores et meliores se attedere. tam homines quam ipsum dominum Iesum Christum deum et hominem ut in corporum conparatione sibi met vilescat homo ad se aliquid esse putat. sicut locusta ad gigantem. calculus ad montem. gutta ad flumen. et hanc faciendo bona quam patiendo aduersa. pannosus garcius vilescit inter purpuratos. **S**ic et nos debiles et pauperes et tunc. respectu magnorum sanctorum siue ante nos fuerint siue nobiscum.

Quod triplex est inuidia.

Inuidia triplex est. **P**rima non gaudere de bono alterius. et non dolere de malo alterius. **H**ec est contra charitatem. per quam quae tenemur diligere sicut nos ipsos met cum nemo de proprio bono non gaudeat vel de malo non doleat. **S**ecunda est dolere et torqueri in bonis alterius et gaudere et optare malum eius ex odio personae. **N**am qui dolet de temporalis prosperitate alius vel de aduersitate eius gaudet. quod videt ita expedire eidem. vel communi utilitati. quod non ex odio personae non est inuidia deponendum. sicut in superbo iudex quod ideo punit vel destruit malefactores. ne vel ipsi grauius damnentur si diu in malis prosperent. vel per eos pacis communis turbetur. **T**ercia insuper promouere malum alterius verbis et factis. et bonum impedire vel deprimere.

Sequitur alia distinctio triplicis inuidie.

Item alia distinctio inuidie. **B**rauius inuidia est malum pro malo reddere. grauius autem odire eum quod nihil nocuit tibi. grauius autem malum reddere pro bono et odio habere aliquem qui bonus est sicut dei christus. **I**tem malum est ledere aliquem in rebus. peius in honoribus vel corpore. pessimum autem imo diabolicum ledere et nocere aliquem in anima quod ad salutem eternam. **I**tem negare indigni beneficium peius est. etiam si sit inimicus. **N**on impedire autem malum eius si possis grauius. peius autem est bonum inimici promouere et etiam diligere ex affectu. **Q**uidam putant se innocentes si negant illis quos non diligunt.

salutationem suam. sed examinet se quod esuriens inimico cibum ministrat. quem non sine proprio damno daret si salutationem quam sine damno dare possent negauerunt. maxime si desiderarent et acceptent. **I**deo autem inuidia et odium deo contraria sunt. quod singulariter charitati (que deus est) opposita sunt. et commune bonum quod dei largitas omnibus communiter creauit equalibus inuidet. et eos odit quos deus creauit et redemit et diligit de quibus spes est quod ad vitam eternam perueniant.

De tribus remediis contra inuidiam.

Primum remedium contra inuidiam est. quod etiam summum est. nihil amare vel cupere eorum quod mundus habet et amat. ut honores. diuitias et voluptates. **T**alia enim quo pluries diuiduntur eo partes minores fiunt. et quae appetit inuidet alijs illa habentibus dum necesse est alius carere quod alter habet. **C**elestia autem et diuina quae pluries participant eo magis dilatantur et habundant. ut virtutes. sapientia. et dona spiritus sancti et similia. quae participari non minuuntur. **S**ecundum est cogitare quod si alius non haberet illud unde ei inuides. tamen tu non haberes. **T**ertium cupias alteri quod sine damno tuo habet. ne frustra de aliena felicitate torquearis.

Remedium contra odium est tenere vindictam dei qui non remittit homini peccata sua quod diu ipse tenet odium ad peccatum suum. **D**eberet etiam cogitare quod quibus oportet eum primo reconciliari. si uult saluari. unde melius est cito hoc fieri quam tardius. ne homo interim sit in periculo damnationis. et perdat bona quae interim operatur. **F**uturi enim domestici in domo pacis celestis habent et ne pacis fedus inchoare. quod quanto hic feruenter dilectio. tanto illic iocundior fructio est ne pacis. **T**ercium est ut studeas illi quod magis contrari est tibi obsequiosior esse et affabilior. **P**er hoc enim lenis cor eius si est intelligens vel saltem cor tuum. **A**plius. **N**oli uinci a malo. sed vince in bono malum. et si esurierit inimicus tuus. **Q**uid prodest homini meminisse iniuriarum diu nisi ut amplius inquietet et affligat semetipsum. **S**ufficit dici ei malicia sua. **T**anta enim nobis sunt molestia. quantumcumque studemus in nobis esse pacifici. quod si super hoc volumus ea nobis aggrauare per odium et rancorem. conseruationem citius obruemur quam omnia resistendo vincamus. **P**otius iuxta apostolum stolide dare locum ire debemus. id est. cedere et non resistere malo. malum pro malo reddendo. **Et**

Et

De uiciis et eorū remediis

volumus omnia opprimere quos aduersarios patimur iterum alij insurgunt et nos pus succubemus quos omnes eliminemus. Qui vero se ipsum per patientiam vincit omnes aduersarios superauit. **H**iere. Bellabunt aduersus te. sed non preualebunt. Exemplum de maribus sanctis. **O**diū quibus nascitur ex inuidia. aliquando ex ira diu retenta.

Quod triplex est ira.

Ira triplex est qualitas. Prima subito et ex facili causa moueri. ut ex leui facto vel serbo vel ex sola vana suspitione. Aliqua etiam contra insensata commouemur et irascimur brutis et lapidibus et ligno et huiusmodi sine ratione. Secunda vehementer inflammari. Aliqua enim ira tantum in corde accenditur aliqua et facies inflammatur et deformatur. aliqua etiam gestus et mores mobilitate quadam notabili agitantur. ex qua iterum animi commotio demonstratur. unde sternutatio narium. pallor vel rubor vultus. depressio palpebrarum. tremor labiorum. inquietudo totius corporis. Aliqua per verba erumpit vel clamores vel per conuicia. contumelias. maledictiones et minas et per iurgia et per iuria et blasphemias. Aliqua quae febribus concutit corpus. vel quae frenesim mentem in furorē vertit. Aliqua manus mouet ad ledendum alium vel seipsum. ita ut sibimet quibus manus iniicit vel ea quae parauerat abiciat et destruat. Aliqua quae non sinit admittere quae sibi sunt vitia ut cibi et huiusmodi. et multa alia ira operatur. et pacem cordis turbat. et rationem obnubilat et memoriam confundit. Et sicut fumus hospitem de domo expellit. ita ira spiritum sanctum (qui super quietum tantummodo requiescere querit) de cordis habitaculo excludit. **Ps.** In pace factus est locus eius.

Tercia qualitas ire est diuturna commotio que aliqua rauore fouet. quaedam habet de prima qualitate magis et minus de secunda et tertia. quaedam de secunda. quaedam de tertia. quaedam habundant in vna ipsarum. quaedam in duabus. quaedam in tribus. et hi sunt pessimi. Ira contraria virtuti mansuetudinis patientie et munitatis. et debonestat disciplinae morum et facit inconsideratum. quod nec deum timet nec hominem reueretur. Ira etiam non habet misericordiam. nec humilitatem prendit et execat intellectum. sicut fumus oculis. sic ira cordi.

De quinque remediis ire primo.

Remedia ire sunt quinque. Primum est quida praemeditatio illorum quae praesentem occurrere tamen verborum quae factorum contrariorum. ut ante pugnam se homo ad patientiam pre-

paret et hostem qui in insidiis parat expectet. ut eo minus perturbent venientia quae fuerint perniciosa. Qui enim debet in duello pugnare ante pugnam solent arte pugnae exercere et addiscere ut ita aduersarii sciant perire. scuto excipere. ne improvidi vulnerent et superent. **N**am qui primum tunc vult armari. quoniam iam hostes irruunt in eum. spatium non dabit ei ad munendum se. nec per stuporem consilium inuenit quod euadat. **S**ecundum est os comprimere tacendo. et accensam flammam ire in corde suffocare. ne si euaporare permittatur. increseat. et alios incendat. sicut de igne materiali sepe experimur. **A**d hoc enim duo ista hostia lingue deus dedit dentes et labia ne facile perfiliat ad nocendum. maxime cum intus accensa fuerit igne furoris vel infecta liuoris veneno. **Ecci.** Facito os tuo hostia. **Ps.** Pone domine custodiam osi. etc.

Tercium est conuertere se ad alia negotia quibus se cor occupet loquendo vel aliquid tractando. ut sic obliuiscatur commotionis suae. sicut qui vult ignem extinguere subtrahat ardentia ligna ut sic diuisus deficiat. materia ei per partes subtracta. **Proverb.** Cum defecerint ligna extinguetur ignis. Quartum remedium est verecundia qua homo modestus erubescit discipline suae detrimentum incurrere. et alios scandalizare et vim facit sibimet. reprimendo iram vel etiam alios motus inordinatos ne honestatis suae dispendia patiat. Sic etiam timor reprimat iram. sicut videmus in suis qui a dominis sepe dure castigantur nec audent leuiter contra murmurare. ne forte peiora eis inferant. **S**i hoc per timorem humanum quanto magis timor dei si vere insit meriti. et maxime amor ipsius boni. **T**antum potestas est quibus malo resistere quantum amor boni in corde eius affectu preualuerit.

Quintum est assuefacere se statim cum sentit commotio admittere consilia prudentie. praesens deo quibus nociva sit iracundia. quae ledit pacem. praesens dicit famam. alios scandalizat. cor inquietat. spiritum sanctum effugatur. tormentum meretur. **E**contra quod illud per quod irascimur iam inuitabile est. si factum est vel fieri oportet. et quod nihil proficiemus irascendo nisi quod malum duplicamus. **T**anta enim in hoc seculo occurrunt aduersa. quod si etiam omnem diligentiam apponimus. qualiter ea nobismet mitigemus leuiter patientiam et retinere in corde per rancorem. nec expellere ut euanescat sicut fumus. ante obuenimus et suffocabimur. quibus possimus omnia resistendo su-

perare. sicut illi qui stinnū fluxū reumatis
nō excreant suffocant. Quid volumus sba
stūctiosa aduersus nos plata retinere. q̄ iā
cū aura transierūt. q̄ nihil nocuerūt nobis
q̄nē fuit in se nec in rebus nec in corpe nec
grām dei nob̄ auferret. nec honorem apud
hoies. si nō p̄ impatiētā offendim⁹ nosmet
ip̄os. imo poti⁹ magis grati sum⁹ deo ⁊ ho/
minib⁹. si stumelias patimur q̄ si nihil ad/
uersi pateremur. Sic estimem⁹ sba male/
dicoꝝ ⁊ detractoz. sicut latrat⁹ canū v̄l cla/
mores anserū quos p̄tra nos clamare audi/
mus. ⁊ nō curam⁹. Qui alteruz stumeliose
viruperat seip̄m magis q̄ illū debonestat.

Exemplū. Ecce aliqui in itinere intem/
peries aeris affligit nos. ⁊ cū euaserim⁹ le/
tamur. ⁊ tristitie prioris obliuiscimur. nec
ad hūc vt iterato tristitem⁹ nos de priorī
incomodo qd̄ iā p̄terijt. sic etiā debem⁹ p̄te/
ritaz obliuisci iniuriarū ac si non fuerint. ⁊
gaudere q̄ sustinūim⁹. qz cū tribulatio per/
transierit. meritū eius adhuc manet. Logi/
tare etiā debem⁹ q̄ nemo ī hac vita sine ad/
uersitate uiuit. etiā qui seculo seruiunt sepe
grauioꝝa patiunt. **Exemplū.** Itē quāta
sustinuerunt sanctiꝝ marie martyres. ⁊ sup
omnia ip̄e dñs iesus christ⁹. ⁊ si ip̄e tanta pas/
sus est p̄ nobis. nōne est dignū si nobis ali/
qua toleram⁹ p̄ christo. ⁊ p̄ magna gl̄ia n̄ra
⁊ p̄ remissione pctōꝝ n̄oz. p̄ quib⁹ h̄ liben/
tius modica pati debem⁹ q̄ in futuro pluri/
ma ⁊ acerbioꝝa. Dec ⁊ his s̄ilia prudenter ⁊
sepe cogitando. impetū iracūdie ⁊ impatiē/
tie facilius superam⁹.

Q̄ viciū accidie tres habet species.

Accidie viciū tres habet species.
Prima est quedā amaritudo men/
tis qua nihil letuz vel salubre libet
tedio pascif. fugit hominū cōsoꝝtiū. fastidit
gaudia queqz. Dec est quā aplus seculi tri/
sticia appellat. que mortē operat. p̄clius in
desperationē ⁊ diffidentā. prona ad suspi/
cōes. que patientē aliq̄n instigat ad nece/
sūpius luctu irrōnabili opp̄ssa. Dec ali/
q̄n nascit ex p̄cedenti impatiētia. aliq̄n ex
reardato v̄l impedito desiderio cupite rei
aliq̄n ex p̄cedentib⁹ melancolic⁹ humorib⁹.
⁊ tunc medicoz est adhibere remediū poti⁹
q̄ religiosoz vel theologoz. Sc̄a sp̄s
est toꝝpor quidā pigredinis q̄ somnū amat
⁊ omnia cōmoda corp̄is. horret labores. fu/
git aspera queqz. frigus. opationē. ocio de/
lectat. Hec est pigricia pp̄rie. Tercia spe/
cies est que sola fastidit ea q̄ dei sūt. ad alia
agilis est ⁊ alacer. oratio est ei insipida. et a
laudib⁹ dei se absentat. vbi caute p̄t et au/
det ⁊ festinat explere velociter oꝝones debi/
tas. ⁊ ne nimis afficiat tedio earū assumit
interim alias cogitatiōes ⁊ occupatiōes. q̄/
bus intendat donec p̄ficiat horas vel oꝝa/
tiones cōsuetas. Rumoribus pascif. ludis
delectat. Excogitat negocia quib⁹ occupa/
tū. nihil magis est ei onerosū. q̄ intendere deo
⁊ his q̄ spectant ad studiū ⁊ p̄fectū sp̄ūalem
Cella ei carcer est. Euagari aut tam mente
q̄ corpe extra claustrū diligit. ⁊ querit mul/
tipharis occasione. Om̄is rigor discipline
sp̄ūalis grauis est ei ⁊ murmurat e contra. ⁊
p̄querit de duricia p̄atorū. ⁊ disciplina ze/
lantū. Hoc accidie viciū signū est ingrati/
tudinis. qz tanta beneficia p̄tulit nobis do/
min⁹ ⁊ cōfert quotidie. q̄ fidelis seruus dei
nunq̄ deberet ei obsequiū fastidire. nec ab
eius laude cessare. Itē spoliat nos multis
meritis ⁊ p̄m̄ijs in celo. Tantā em̄ gloriā
om̄i hora negligim⁹ quāta bona interim fa/
cere possem⁹ si nō ociose ea trāsirem⁹. ⁊ nul/
la vel modica hora p̄ter it q̄ aut mereamur
aut demereamur. Item cū in mult⁹ offen/
derim⁹ deū. cōueniens est vt temp⁹ qd̄ ad/
huc restat nobis ad vinendū tāto meli⁹ ex/
pendam⁹. vt redimam⁹ tempus quod male
amissimus.

De remedijs accidie.

Remediā accidie hec sunt. Primū ⁊
efficaci⁹ cogere se ad illa sp̄ūalia stu/
dia q̄ fastidit maxime hō. ⁊ precipue
ad oꝝonē ⁊ celebratōnē diuioꝝ rādū q̄usqz
p̄ dei gratiā vertat nobis in oblectationē.
Si aut differat talis gr̄a. nihilominus de
labore luctaminis meritū accrescet ⁊ stus
roborat. ⁊ per consuetudinē magis ac ma/
gis tedium minuet. Deus em̄ nō requiret
a nobis quod nō dedit. scilicet gratiā deuo/
tionis. sed h̄ vult vt queramus. ⁊ cum dede/
rit cōseruem⁹ ⁊ gratias ei agam⁹. Possibi/
le em̄ est aliquē q̄nqz m̄to pl⁹ mereri in pu/
gna laboris p̄ obtinenda deuotiōe. etiaz si
nō proficit q̄ si multe deuotionis foret sine
labore. qz de isto posset forsītā extolli. ⁊ me/
ritū diminui. de illo autē cor humiliatur et
meritū cōseruat.

De remedijs cōtra tristiciā.

II:

De viciis et eorū remediis

Contra tristitiam autē maxime valet frequēs memoria benignitatē dei. et intuitus beneficiorū eius. Ad cuius bonitatem perā oīm nīm sunt sicut gutta ad pelagus totus maris. Itē vt sit libentē cum bona societate. maxie q̄ de deo sepe loquant de uore. Unde psallente dauid. spūs malus a saul recedebat. Itē Jacobus. Tristat aliq̄s i vobis. oret equo aīo et psallat. Sic em̄ cor hylarescit et spūs tristitie effugat. Occupatio etiā pdest tristib; vt obliuiscant tristitie. Pigro vtilis est laboris exercitatio et cōsuetudo incōmodi cogēte strēnuo magisterio. vt nō possit remisse agere p̄ tedio laboris nisi debilitas sit i cā. Contra tediū cordis.

Item p̄tra tediū cordis valet varietas actiōis vt ab vno trāseat i aliud op̄ bonū.

Quis seruus dei in quatuor debet se exercere.

Seruus dei in quatuor his exercitijs verset. vt aut deo intēdat orando. psallendo. meditādo. studendo deuotioni. aut de deo tractet studendo scie. legendo sine p̄ferēdo. discutiendo. vt discendo. docendo. aut p̄ deo laboret opando. seruando. corp̄ castigādo. frutib; studendo. aut corp̄is refectiōi moderate indulgendo. q̄escendo. dormiēdo. cibū vel potū sumendo. ad h̄ vt possit corpus spūi fruire. Ecclesiasticus. Panis et disciplina et op̄ seruo. Panis ad sustentationē. disciplina ad correctiōnē. opus ad exercitiationē. Asinus indiget pabulo ne deficiat. onere ne lasciuat ocio. sus. virga q̄ impellat ne pigre ambulet vel deuiet. Alia distinctio accidie. Brauis accidia est negligentē p̄soluere ad quod tenet hō. Grauior p̄termittere ex tediō oīno. Brauissima etiā alios impedire. et a bono retrahere. nec posse aliorū bona studia eq̄ anio tolerare.

De tribus spēs avaricie. et q̄ sit prima.

Avaricia h̄ tres species. Prima est avaricia cupido hūdiu acq̄rendi temporalia. siue sequat effectus siue non. et fm hoc p̄t avarus esse etiā paup̄ q̄ modicus habet vel etiā nihil. Secūda est tenacitas p̄seruandi habita. q̄ nō p̄mittit ea erogari i pias causas. vel in vsus necessarios p̄grue expendi nisi cū anie dolore. Tercia auge re diuitias et vnde cūq̄ acq̄rere etiā de iniusto et turpi questu. vt furtis. rapina. fraude. vsura. et alijs inhonestis modis. Quidā laborant in p̄ma specie. quidā in scōa. quidā

in terciā. quidā in duab; q̄dā in oīb;.

Quod hoc viciū est p̄tra naturā.

Hoc viciū specialit̄ videt̄ extra esse. et ex sola prava p̄suetudine vel corruptiua voluptate inolitū esse. qd̄ ex hoc p̄bat. qz mūdus multo tpe caruit hoc vicio et alique gentes adhuc putant ab eo immunes esse vt fuisse sicut gymnosophiste. Itē ex h̄ qz multi p̄fecte seclō renūciantes cū ab alijs vicijs sepius impugnant. ab hoc nunq̄ pulsant nisi forte p̄ria misera volūrate se ei subijciant. Qui autē semel se ei laqueo alligari p̄miserit vix vnq̄ de cetero ab eius cōpede liber erit. Vñ videm̄ religiosos q̄sdā post primā seclō abrenūciantionē. q̄ ab ei laqueis erepti fuerāt. rursum inuolui avaricie recib; et insatiabilē sitire res alienas. q̄ pus p̄rias p̄tempserāt p̄pter deū. Sic iudas oīmib; suis renūciantes. postea fur factus et loculos colligens. dñm maiestatis vendidit et laqueo se suspēdit.

De remedijs avaricie.

Remedia avaricie sunt. Primū p̄oia relinq̄re et sub alterius regimine et p̄uisione viuere. et si qua habuerit et plene resignare et in nullo sui iuris esse. sic in p̄mitina ecclia fideles sub aplis erant. et in monasterijs bñ ordinatis claustrales. h̄ est efficacis avaricie remediū. sicut dñs docuit. Qui nō renūciat oīb; que possidet etc. Itē si vis p̄fectus esse etc. Scdm̄ cōsiderare omēs p̄plexitates diuitiarū et laq̄os avaricie et paupertatis libertatē et vtilitatē. Diuitie em̄ p̄iculo se sunt. et cū labore acquiruntur et cū multa sollicitudine p̄seruant. qz multoz inuidie patēt furū. raptorū. potentū fraudulatoz. s. Diues diuitias non congregat absq̄ labore. Nō habet absq̄ metu nō deferit absq̄ dolore. Ubi multe sunt opes ibi multi q̄ comedūt eas. tā p̄sumentiū q̄ subtrahentiū. Nā a nullo securus est diues. nec ab extraneis nec a primis. Sic est diuitibus in medio cupidozū sicut carnificib; in medio famelicozū canū. Diu colligunt et cito amittunt. Diuitie multiplicatē nō minunt sed augēt sicut in avaricie sicut potus ydro p̄ico. Quid q̄ queris vnde plus cruciaris. At fligunt nodū habite et amisse. Pauca sufficiunt necessitati. mors cito rapit ab eis. Penas eternas amatoribus suis lucrant. Ab his oīb; libera est paupertas. Ps. Rapinas nolite p̄cupiscere. Diuitie si affluant nolite

eorum apponere. **F**ructus diuitiarum est largitas elemosinarum. **S**ine illa infructuose sunt et peniciose. **E**cce diuitie obseruate in malum domini sui cedent. **S**emen accumulatum putre scit seminatium fructificat. **T**ercium remedium est confidentia de deo quam non derelinquit sperantes in se. **J**uxta promissum ipsi dicentur. **N**olite solliciti esse etc. vsque indigetis. **Q**ui enim sic fecit hominem ut alimentis indigeat. non parietur eum perire necessariorum subtractione. si eius se cure committat. **B**atth. **Q**uerite primum regnum dei etc. et hec omnia. id est necessaria corporis adicientur vobis. **N**am qui libenter vult homini dare celestia et magna. non negat ei minima. id est terrena. **S**i enim mali et crudeles homines imo bestie et bruta animalia filios suos nutriunt. multo magis optimus et verax dominus filios suos non deserit. qui etiam benignus est super ingratos et malos. quanto magis super bonos qui omnem sollicitudinem suam projiciunt in eum. **P**s. **N**on vidi iustum derelictum etc. **U**nus ex tribus a deo sperandus est auaricia peccientibus pro deo qui aut procurabit eos in necessariis. aut cum paruo victu. et in penuria dabit eis vires quas in habundantia possunt habere. et hoc est iocundus de modico magis esse fortes. **A**ut quod subtrahit corpori refundit menti in consolatione spiritali ut libenter careat corporali habundantia. que spiritualibus deliciis recompensatur. **I**nsuper magna gloria merebitur in celo patienter tolerata pro christo penuria temporalis.

De gula et eius speciebus.

Gula quatuor species sunt. **P**rima autem debitu tempus vel sepius quam deceat comedere propter necessitatem more peccandi. **S**ecunda cum nimia auiditate et impetu quodam vorare. sicut lupi vel canes famelici. **T**ercia nimis implere se potius quam reficere. id est plus sumere quam sit necesse ex inconsideratione vel delectatione gula. **Q**uarta nimis lauta et exquisita querere. hec nutrit auaricia sicut prius accidia vel pigritia. **Q**ui delicata querit cupit diuitias ut possit habere quod appetit. nimia vero ciborum repletio pigritiam reddit. quia vas plenum ponderosum efficit. hebetat etiam intellectum. et affectum deuotionis obruit et refrigerat. et agilitas retardat. et in somnum deijcit superflua repletio ventris.

De remedijs gula et eius speciebus.

Remedia gula. **C**ontra primam speciem sufficit sola bona voluntas ut nolit prius vel sepius comedere quam sit pue-

niens. **I**nfirmitas autem non est let posita. **I**uuenes vero et laborantes sicut exigit necessitas discrete refici possunt quam consuetudo vel ecclesiastica constitutio non repugnat. **C**ontra secundam utilis est disciplina verecundie ut modeste se habeat et impetum refrenet. **I**tem consideratio quam inordinata et nimis festinata refectio ledit naturam et minus nutrit et eaduerso. **E**adem etiam consideratio valet contra terciam speciem quam nimis sumit. et quod impedit a bono opere. sicut super dictum est. **E**fficacius tamen contra terciam et quartam speciem remedium est non habere unde possit gule satisfacere. **U**nus quanto quis paupior fuerit. tanto minus in hac parte peccabit. **N**ota haec est secundum traditionem seniorum prima pugna quae de vincere nos oportet. et quanto minus superata fuerit. tanto validiora sunt cetera vicia contra nos. et nos debiliores contra ea. **P**er gula namque peccatum mors intrauit in omnem generum humanum. **U**nus et saluatore nostrum diabolus primus per gulam temptauit qui a ianua aliorum viciozum. inde aditum qurens ad vltiora. valet etiam tamen contra delectationes gula quam etiam contra alias voluptates viciosas considerare quod cito praesentit. quam breuiter durat. et quod transacta sic est qui nunquam fuerit et relinquit post se vestigia male conscientie et penitudinis et confusiois et debitu suppliciorum. et meriti detrimentum. **U**nus cum delectamenta carnis et mundi appetis pone in corde tuo ac si iam habueris et satiaris et hora praeterierit. quod voluptas praeterita est qui somnium noctis transactae. imo praeteribilior. quod malum conscientiaz facit perpetrata voluptas. cuiusmodi vero letam et securam. **E**aduerso vero valet contra omnes aduersitatum turbationes ut ponas in corde tuo iam durante aduersitate quod sic debeat esse. et non aliter possit esse. et voluntas dei sit quod ita sit. et hoc disposueris ut ad hoc deueniret et sic eueniret. **Q**uod enim quis sponte disponit inde minus turbatur si eueniret. **S**i autem turbatur quod non euenit quod optaueras vel speraueras cogita. quod multa alia non eueniunt quam prospera fuissent si euenissent. et tamen non turbaris quod non eueniret. quod de quibus cor hominis non disponit sibi gaudium si eueniant. de his etiam non tristatur si non eueniant. **U**erbi gratia. **S**i speras te in crastinum habiturum bonum prandium. letaris. **S**ed si forte spes tua frustratur turbaris. quod leticia spei subtracta est. **S**ed si nihil speras non tristaris. si non eueniret. quod videris tibi nihil perdidisse. cum nihil habueris amittendum. **H**omo enim virtutis sic debet omnem

De uiciis et eorū remediis

spem suā z solaciū in deū ponere vt nunq̄
ex toto figat animū in trena consolatiōe. vt
q̄si suspensum habeat desiderū ad oīa ex-
teriora. z nō fixum. sicut q̄ supra glaciē ince-
dit leuiter ponit pedē temptādo si trepidet vt
retrahat pedē ne submergat. **Cū** ergo pdif
aliqd qd diligis. pone in anio tuo q̄i nunq̄
habueris z q̄si somniū fuerit qd videri ha-
buisse. q̄ mox suo euauerit. z in nihilū re-
dactū sit. hoc orat. ppheta sibi cū affectu ispi-
rari. dicens. **Velut** somniū surgen. z. vsq̄
rediges. **Hoc est.** Redige memoriā istorūz
terrenorū in corde meo qd est ciuitas habi-
tationis tue ad nihilū. i. vt nihil reputē esse
vel fuisse qd pransit sicut somniū surgētū
de stratu obliuioi traditū nō curat. **Som-
niū** est hec vita malis z stultis. qz putant se
esse qd nō sunt. i. felices. z hñe qd nō habent
Hec est vere bonavolūtas cui falsa z despe-
cta sunt q̄ hic mūdus pōt habere. **Iste** cōsi-
derationes nō sunt fantastice dicende sed
vere z sapiētes. que faciūt mentē trāquillā
z stabilē inter mūdane p̄speritatē z aduersi-
tatis varietates. **Cū** ergo desideras qd nō
habes. cogita q̄si habueri z iā saturat⁹ inde
fueris. z modo trāscierit. **Cū** aut iam habes
qd diligis. noli nimis ei inniti p̄ delectatio-
nis affectū. sed cogita q̄ cito prāscierit ista le-
ticia z nihil post se relinquet nisi vestigia do-
loris z p̄fusionis. z debitū supplicioz. **Cum**
vero amittis qd amasti. estima q̄i nunq̄ ha-
bueris illud vere. **Sed** tñ q̄i in somno vi-
deris vl̄ in cogitatiōe imaginat⁹ sis te talia
habuisse. **Exemplūz.** Sicut si imaginer
mibi q̄ sim rex francie z magnā gloriā et
pompā z delicias z diuitias habeas. z post-
modū rex anglie debellet me z capiat z spo-
liet me glia z regno z inanis remaneam ab
om̄ibz. **Si** igit pacta tali fantasia gūit vel-
lem turbari z tristari. de illa regni fantastici
amissione. vel si valde exblyarari voluisses.
de delectatiōe habite glē hui⁹ fāstice. nō-
ne stulta tristitia vel inanis glia eēt cōmo-
ueri de his q̄ nūq̄ fuerūt nec erūt. **Tales**
ei vanas leticias hñe posse. imaginādo no-
bismet z fingendo quaslibet glias z delecta-
tiones. z econuerso tristitias z dolores. sic
solent quidā insani z lunatici q̄busdā fanta-
sīs delusi ex p̄fusione cerebri etiā sine appa-
rente exteriori cā. modo ridere modo flere.
fm imaginatiōes interi⁹ p̄ceptas tristes vl̄
letas. **Ps.** **Verūm** vniuersa vanitas. om̄is

hō viuens. i. fm boiem nō fm deū. z quare
Verūm in imagine prāsit hō velut in qua-
dam imaginaria delusione existimās se ali-
quid esse cū nihil sit et ita vane extollitur. s̄
etiā frustra cōturbat. vanis timoribz z me-
roribz deiecit⁹ thesaurizat z ignorat cui con-
gregabit zc. qz nescit an ip̄e eis fruiat⁹ sit.
an alius cui nō cupit. **Cōtra** hoc sibi met. p̄-
pheta consiliū inuenerat. dicens. **Et** nūc que
est expectatio mea. nonne dñs. z substantia
mea zc. vbi p̄dere nō formido. **Contra.** po-
ne in anio tuo de futura aduersitate nō tur-
bari. qz contingētia ita se habēt q̄ possunt
euenire vel nō. z sepe turbam⁹ nos añ tem-
pus timore ei⁹ qd nūq̄ eueniet. sicut pueri
flent aliqñ recordātes dolores quē haberēt
si parentes eoz morerent. q̄ adhuc viuū z sa-
ni sunt. **Q̄** si etiā aduersitas certa ē futura.
sufficit diei malicia sua vt nō duplicet nob̄
dolores p̄cedente angustia. cū sequens tri-
bulatio p̄ se satis excruciet. **Hec** dico de re-
porali tribulatiōe nō etna quā expedit nob̄
bis p̄mescere z p̄cauere. **Greg.** **Ante** sup-
plicū de supplicio cogita.

Utilitates tribulationis.
Istante vero tribulatiōe vel aduer-
sitate. p̄siderāda est utilitas aduer-
sitat. quō p̄cā purgat. cautos red-
dit a p̄cō. z subtrahit occasionē peccādi in
multis. exercet ad virtutes. ad hūilitatē z cō-
passionē s̄ilia sustinentiū. ad p̄fugiēdū solli-
citus ad diuinū auxiliū. ad experientiā di-
uine clemētie que tribulat⁹ corde in x̄ra esse
solet. ad examinationē p̄piaz virtutum. qz
in aduersitate plen⁹ videm⁹ q̄ntā p̄ficiam⁹
in eis. **Ite** ad maiore gloriā p̄merendā z su-
per om̄ia ad reddendū vicē christo passo p̄
nobis. **Trāfacta** autē aduersitate gaude q̄
eualisti. sicut q̄ de naufragio vl̄ tempestate
z via mala ad bonū hospiciū puenit. z noli
duplici te affligere dolore. rancore. vl̄ odio
ex memoria iniuriarū p̄tra illū a quo passus
es. cogitans q̄ si nō meruisti apud illum ve-
te affligeret. tñ meruisti forte apud deūz vt
te puniri p̄mitteret. z ip̄e deus iudex vsus
est illo q̄si tortore tuo ad iusticiā p̄sequēdā
cōtra reum suū. sicut assur virga furor⁹ dñi
dicit. qz vsus est eo q̄i virga ad dandā disci-
plinā seruo suo peccanti isrl̄ videlicet. **Et** si
cut virga post correctionē filij in ignē p̄ficiat
sic z illi vltiores dei tandē punient. maxime
qui nō recto zelo z iusticia p̄rios p̄sequunt.

His q̄i p̄ excessum tacti q̄lit̄ te inē aduersa
z p̄sp̄era imobilem p̄serues. ne p̄sp̄era extol
lant vel aduersa deſiciāt. q̄z aduersitas ma
gime verſat̄ circa carentiā vel amiſſionē cu
piti z timorē vel tolerantiā expoſi.

Regressus ad p̄ſideratiōes vicioꝝ.

Remedia z q̄litates vicioꝝ p̄ſide
randas redeam⁹. **N**ō mediocriter
aut̄ valet ad morbos vicioꝝ sanan
dos. ſc̄tre eq̄nimit̄ carere his q̄ caro vel car
nalis affect⁹ appetit. z patient̄ ſuſtinere z nō
p̄ſeſcere q̄ horret z odit. **E**xemplū. ſicut z
in medicina corporali ſanitati p̄p̄in̄t. q̄ bene
ſeruat̄ dietā quā ſibi indicat̄ medic⁹ ſuus et
cauet̄ a nociuis. z q̄ p̄ſtant̄ recipit z ſuſtinet̄
amarū poculū p̄fectōis. **B**regorius. **Q**ui ap
petit̄ plene viciā vincere. ſtudeat̄ hūilit̄ pur
gatiōis ſue flagella tolerare. **S**p̄ls ad phil.
Scio z habūdare z penuriā pati z eſurire
z ſaturari vbiq̄ z in om̄ib⁹.

De luxuria z eius speciebus.

Luxuria q̄druplex eſt. **P**rima eſt in
corde q̄n̄ hō imūdas z lubricas co
gitatiōes ſcient̄ z volūtarie cā pra
ue delectatiōis p̄ſat̄ in cogitatiōe ſine repu
gnatiōe p̄ſenſus. **S**ap̄. **P**erverſe cogitati
ones ſepant̄ a deo. **B**arth. **Q**uicunq̄z vide
rit mulierē ad p̄cupiſ. zc̄. **S**c̄da q̄n̄ circa
opus generatiūū hō ſariat̄ ſelibidinoſis ge
ſtibus amplectādo. oſculādo. palpādo. impu
dice reſpiciendo. z loquēdo z auſcultando
turpia. ſola delectatiōe praua vel alijs me
retricis blandicis carnali affectiōi ſariffa
cit. **N**ec tanto grauior eſt q̄z p̄ma q̄nto lon
gius ad exteriores conat⁹ cā prauae delecta
tionis eſt p̄greſſa. **S**i em̄ ſola praua mens
rea eſt in ſe p̄ ſenſum male p̄cupiē. quanto
magis habent̄ laxatis ad vltiora libidinis
incitāmēta exteriorū ſenſuū z mēbroꝝ mini
ſterio adiura puocant̄. **E**t ſi ſolū p̄cupia in
corde mechā a dño iudicat̄. q̄d q̄ ex p̄cupia
oſculari. palpāre zc̄. **N**emo q̄ ſtulte ſeducat̄
vt̄ p̄uret̄ tūc ſolū ſe peccaſſe q̄n̄ opus gene
ratiūū p̄ficiat̄. vel laborat̄ p̄ficere. cū etiā iſt⁹
opis p̄ambula dānabilia ſint. **I**n ip̄o ei li
cito cōiugio ſepe excuſabilior eſt ſimplex cō
cubi⁹ q̄z tales inhoneſte blandicie tactūū
indecentiū z ſpectaculoꝝ z colloctionum
laſciuarū.

Intencio quozundā.

Naut̄ aliq̄s dicat apud ſe. ex quo nō
q̄ro opus prauū fornicādo p̄ficere.
licite poſſum amoris blandicis fruſ

cū dilecta mea mūda intencioe interdūz ad
mutue z ſc̄te dilectiōis nutrimentū vt̄ ignis
caritatis magis ac magis in nob̄ accendat̄.
cū ex dilectiōe primi nutriatur z augeat̄ a
mor̄ dei. **S**ciat̄ q̄cūq̄ talis ſe ſub ſpecie ſpi
ritualis amoris carnali dilectiōe z delecta
tiōe deludī. q̄z ſpūs ſp̄m̄ diſtingit. nec corporali
bus amplexibus indiget. q̄z hoc carnal̄ amo
ris eſt indicium. q̄ q̄nto plus creſcit in corde.
tanto magis amor ſp̄ualis minuit̄ z refrige
ſcit. z ecōuerſo ſp̄ualis amor carnalē repri
mit̄ z expellit.

Qualis triplicis peccati reus efficit̄.

Triplicis aut̄ pcti reus efficit̄ q̄ tali
bus corporaliſ blandicis. vt̄ ſe lici
te poſſe putat. etiā ſi nullā vltorius
prauae opatiōis habeat̄ volūtatē. **P**rimo
q̄z ſe nimis incaute tēptatiōis expoſuit pe
riculo cū proni ſint ſenſus hoīs z cogitatiō
in malū. z tēptatiō q̄ nōdū fuit occasione et
oportunitate noxie familiaritatis accepta
potuit corripere volūtatē. z in pctm̄ p̄cipi
tare. ſicut ſepe accidit̄ q̄ mūda intencioe mu
rue familiaritatis inhererit ſocietati. mutaeſ
affectibus ſp̄ualibus in carnales. lapſi ſūt i pec
catū. **T**ali q̄ periculo ſe ingerere eſt p̄tra p̄
ceptū illud videlicet. **N**ō tēptabis dñm̄ de
um tuū. ſicut q̄ ſup̄ tenues glaciē ex ſua ſtul
ta curioſitate incederet. ſi mergeret̄ reus eſ
ſet in ſeip̄o. imo ip̄m̄ ſtulte tēptare q̄ntis cul
pe eſſet. etiā ſi nō mors ſeq̄ret̄. **S**c̄do q̄z
ſi in ſe nil temptatiōis ſentiret. tñ̄ alteri da
ret̄ occasiōem temptatiōis z pcti. dū q̄ alteri
ſodit̄ foueā ip̄e incidit̄ in eā. **Q**ui alti mortē
poculū p̄p̄inat̄ nō ideo eſſet innocēs. q̄z ip̄e
nō bibit. **J**ob. **A**lit⁹ eſt. i. diaboli p̄unas ar
dere facit. **I**gnit⁹ em̄ ſtat⁹ ei⁹ eſt ex igne ge
hennali. cū duos carbones cōpoſitos inue
nerit z ſemiuuios ſufflat̄ i deſeſſe donec eos
intendit̄. nec curat̄ moras ſi rādē p̄ficiat̄ q̄d
intēdat̄. cū om̄i tpe ad nihil aliud vacet. nec
alijs curſ̄ intēdat̄ niſi aias ſeducere. **T**er
ciū p̄pter malū exēplū ex q̄ alijs q̄ntis ſcādali
zant̄. nō carentes praua ſuſpiciōe. de tali
noxia familiaritate z iudicātes eſſe malum
indignant̄. murmurāt. detrahūt z irrident̄
innocētes eoz̄. collegas q̄i z illi ſilia faciāt.
z vilipendit̄ religiōis reuerētia ex talibus.
z plurima mala ſiūt. **A**lij vero exēplo eoz̄
audac⁹ faciāt ſilia. purātes etiā ſibi licere. z
iſti ſe innoxie facere arbitrant̄ z diſcunt̄ ab
eis. **I**tē audēt̄ eoz̄ exēplo. q̄d añ non au

De viciis et eorū remedijs

debañt imo r̄ ipi pctōzes temerarios faciunt r̄ q̄ iustificāt se in pctō cōpatiōe istoruz corrupentiū religionis puritatē. Et bec om̄ia redūdāt ī iniuriā dei r̄ offensaꝝ. r̄ honoris ei⁹ detrimentū cū insolentie familie. p̄iffamilias dedec⁹ videant. Tercia species luxurie est natural' ꝑ cubic⁹ viri r̄ femine. sine ꝑ iugū honestate. Nec subdividit̄ ī multas spēs. vt est simplex fornicatio. adulteriū. sacrilegiū. incestus. stupruz. rapt⁹ r̄ similia. que nō p̄sq̄r nec distingo. Quarta est pctm̄ innaturale. Cū em̄ natura om̄ibus rebꝫ ppria noīa dederit q̄ nature subiacent. Illud pctm̄ q̄ ꝑtra v̄l extra naturā sine speciali noīe reliquit. eo q̄ indignum sit noīe. qz ipam naturā destruit r̄ humanā naturā maculat r̄ infamat. Dicif̄ tñ aliqñ passio ignominie. v̄l imūdicia v̄l mollicies. Et talibꝫ passionibꝫ subditos Ap̄ls dicit traditos in reprobū sensuz r̄c. Ro. j. Qui⁹ at̄ dixeritates vel descriptōes nec noīari expe dit. ne r̄ ipse aer inde inficiat. v̄l ne ex vsu inde tractādī. min⁹ horrendū r̄ abhomiabile videat. vel fiat audiētibꝫ. vel ne def̄ simplici bus inde materia cogitādī v̄l mali occasio curiosis. tñ q̄cunqꝫ studio vigilans voluntarie. delectatiōis ꝑ sensu se ꝑuocat ad pollutionis imundiciā. v̄l etiā h̄ aliunde pati cōsentit. vel cooperat̄ alteri ꝑter nature vsu ad quartā luxurie species dicif̄ ꝑtinere.

De illusione somnioꝝ ꝑtermitto. qz sic dor miens nō est cōpos rōnis. sic etiā nō potest aliqd̄ interim facere v̄nde dānef. Nā si vigilans forte dedisset occasiōē v̄n̄ dormiens illuderef̄ cogitando. loquēdo. agendo. vel etiā post somnū voluntarie delectādo in memoria illi⁹ nocturne pollutōis. hoc potius esset culpa vigilantis q̄ dormientis. cū dormientis illusio sit pena tñ culpe ꝑcedentis. vel occasio subsequētis in vigiliatiōe v̄l in vigilante. Hora q̄ mol⁹ r̄ titillatio carnis tribꝫ de causis ꝑtingit ex ꝑcedenti cogitatiōe. cū formas r̄ imagines illicitas int⁹ habentes in eaz̄ retractatōe mouemur. Ex ventris plenitudie. qz cū venter cumulositate ciboz distendit. caro lasciuens ad motū luxurie excitat. Itē ex maligni spūs impugnatōe. qz q̄ iustos supare mīme se cōsiderat. eo ꝑ carnis titillationez̄ q̄i⁹ eos impugnat.

De septem remedijs cōtra luxuriā.

Remedia ꝑtra luxuriā sunt septez̄ q̄ ad p̄ns memorie occurrūt sine q̄bꝫ ꝑrinencia nō pōt diu eē cura. Pr̄mū est vt vir feminaz̄. r̄ femia viroz̄ incautā familiaritatē deuitet. Eccl. Vestimēto ꝑcedit tinea r̄ a muliere iniqtas viri. Greg. Qui corp⁹ suū ꝑtinētie dedicat habitare cū feminis nō ꝑsumat. Nā q̄dū calor vsuiti corpore. nemo ꝑsumat ignē cōcupiscētie in se penit⁹ extinctū esse. Et sepe videt̄ carbo ex trinctus modica fauilla oper⁹. sed si rangif̄ cōburit. Diabol⁹ vero cū duos carbones cōadunauerit. afflat donec eos icēdit. Job Alitus ei⁹ ꝑrunas ardere facit. Ignis em̄ est r̄c. Carbo si solus relinquit. extinguif̄. Si cōponit̄ alteri ex mutuo calore ambo incendunt. r̄ sepe spū incept⁹ amor ꝑsumat carne. Bern. Cū femia sp̄ esse r̄ feminaz̄ nō cogitare h̄ ego mal⁹ reputo q̄ mortuos suscitare. Qui q̄d min⁹ est nō potes. qd̄ maius est quō credā tibi. Astur⁹ etiā diabol⁹ in ꝑncipio incaute familiaritatē occultat laqueos tēptatōis carnal. reputās q̄ desisterē a mutua dilectiōe si sentirēt inde stimulos peccati. donec ꝑ longā familiaritatē r̄ incautā securitatē affect⁹ amboꝝ ita ꝑflati et ꝑglutinati fuerit in amore q̄ etiā cū sentiāt sibi inde iminere tēptatiōis piculū. nesciūt reslire nec ab inuicēz̄ separi. viribꝫ spūalibꝫ ita debilitat̄ in eis q̄ neq̄ sibi met̄ vim faceret tātā q̄ euellat se d̄ laq̄o imo timet aliterū intātū ꝑristare q̄ etiā reputet se ꝑfidū si deserat eū. r̄ sic capē ꝑsentit alteri⁹ voluntati r̄ ꝑꝑrie ifirmitati in om̄e pctm̄. Sic samson fortissim⁹ q̄ mltas sepe hostiū acies strauit r̄ aliq̄tiēs de vinculo erupat ꝑfidēs de viribꝫ suis liq̄fact⁹ ē amore dalide. r̄ defecit aīa ei⁹ r̄ ad mortē vsqꝫ lassata est. dū nullā daret ei requiē. q̄usqꝫ plene exposuit ei cor suū. r̄ hostibꝫ sic aditū apuit. captiuādī se r̄ ligandī r̄ cecandī. r̄ in carcere molā faciendī r̄ ludum de se ex h̄mōi hostibꝫ. Nec aut̄ oīa in figura facta sunt n̄ri r̄ scripta ad correctionē n̄raz̄. Scdm̄ est vitare ꝑtuberniū r̄ societateꝫ luxuriosoz̄. ne eoz̄ exēplo ad silia ꝑtrahat. Prover. Qui se iūgit fornicarijs erit nequā. Itē. Amic⁹ stultoz̄ efficiet siliis illis. Pro ni em̄ sunt sensus hoīs r̄ cogitatio ī maluz̄. r̄ iō facili⁹ trahit̄ alioꝝ exēplo ad id qd̄ appetit ei⁹ sensus carnal' dū nō erubescit viciol⁹ videri. h̄is secū socios miserie sue. qz non solū exēplis s̄ etiā ꝑsuasiōibꝫ r̄ irrisiōibꝫ

trahit ad peccatū et laudat peccatō in desiderijs
aie sue. Et hec iā q̄si p̄cipua cā q̄re nunc ita
multiplicata sunt mala in ecclia. et religioe
studia sp̄ualia defecerūt. et ad exteriora stu-
dia et negocia pl̄imi defluerūt. s. mala p̄for-
mitas. dū q̄libet vult alios imitari. siue q̄a
aliud nescit q̄s qd̄ videt in alijs. siue nō au-
det alie viuere q̄s illi cū q̄b̄ versat. et ex ma-
lo timore vel pudore timet alijs videri dis-
similis. siue etiā q̄ p̄p̄riū vel primus tepor et
carnalis gaudet se h̄re occasione et q̄ndā ex-
cusationē apud hoies agēdi. qd̄ libet etiā si
nō licet. **Ps.** Des declinauerūt rē. s. rē. scz
ad deū. Qui multitudie postposita studeat
vni dño placere et fuisse. vnā petens a dño
et h̄ac req̄rens vt inh̄eret in domo dñi men-
te et p̄formitate vite qd̄ solū ē necessariū. vñ
puerbiū apud hoies ē q̄ q̄ cū lupis eē vult
oportet et eū cū lupis ambulare vñ vlulare.

Terciuū ē corp⁹ nō delicate nutrire. **Ter-**
ra em̄ corpis n̄ri q̄ ex p̄ma maledictioe spi-
nas et tribulos vltro sat̄gerinat. si sup hoc
fuerit ip̄inguata delictijs rāta erit sp̄iaz dē
sitas. q̄ semē s̄bi s̄tat i nob̄ penit⁹ suffocat
Eccl. Qui delicate nutrit fūū suū rē. **Be.**
Sufficit diei malicia sua. s. p̄cupie nafali.
q̄ si cepit accipe irritamēta ab his q̄ p̄petuū
volūt suscipe bellū aduers⁹ ei⁹ oblectamen-
ta sūt duo s̄ vnū. et ita p̄clitā p̄tinentia. qz
duo resistūt vni. s. p̄tinentie īnata p̄cupia car-
nis. et puocatrix voluptas delictiaz. **Unde**
Ap̄ls ait. Vidua q̄ i delictijs viuūt. viuens
mortua ē. et si viuūt exteri⁹ interi⁹ mortua ē
p̄ peccatū. **Ezech. xvi.** Hec fuit iniquitas sodo-
me soror tue. saturitas p̄ais. et ocii rē. **Eccl.**
tra ap̄ls ait ad **Loz.** Castigo corp⁹ meū et
in futurū redigo. ne forte alijs p̄dicās ip̄e
reph̄ efficiar. **Hostē** suū armat q̄ carnē suā
fouet delictijs vltra necessitatē debite sustē-
tationis. **Qd̄** autē hosti prestas tibi nocēs.
Quartū ē ocii fugere q̄ p̄cipue ē aie inimi-
ci. **Dultā** ei docuit maliciā ociositas. **Pro-**
uer. In desiderijs ē ois ocios⁹. **Occupat⁹** ei
ab vno demone ip̄ugnā. **Ocios⁹** at̄ inuērs⁹
demonib⁹ vastat. qz q̄t desideria et cogitatio-
nes malas i corde s̄tat. tot inimicorū iacul-
p̄t. **Be.** Dim ei tēptationū et cogitationū
malaz sentina ē iners ocii. **Sic** ei p̄rimaz
sentine aq̄ latene ītrat et crescit donec nauis
mergat. ita ex ocio cogitationes et p̄cupie mul-
tiplicant donec nauis cordis ei⁹ succūbēs
iā peccatū p̄clit. **Un** i mō asterijs tpm et reli-

gionū n̄raz. pauci stabiles religiosi sūt re-
spectu antiq̄ in egypto in q̄b̄ q̄nq̄ siltria
milia morabant sub vno gubernatore detevi-
uentes magi q̄s nūc apud nos possent decē
vel pauciores obedire et p̄corditē gubernari
qz de labore manuum sustēti lata p̄dia et
reddit⁹ amplos nō q̄rebāt. et erat tot opau-
do colligētes vict⁹ q̄t p̄sumētes. nec super-
flua desiderātes. nec euagātes mēdicando
vl̄ adulādo. p̄ aliena donatōe. s. de p̄p̄rijs la-
borib⁹ se et multos debiles et paupes susten-
tabāt. et labori manū intēti. rumorib⁹ et ri-
xis et varijs desiderijs nō p̄mittebant intē-
dere. nec q̄libet i perā suā reposuit acq̄sita et
elaborata. s. sic semetip̄os p̄ x̄po abnegauē-
rāt et alteri⁹ ip̄io subiecerāt. ita et oia q̄ habe-
bant. et qz hec nō cū strepitu clamoris. nec
fm̄ p̄p̄rie voluntatis arbitriū agebāt s. i sum-
mo silentio et quiete. ad nutū abbat⁹ et gu-
bernatorū suoz. **Jo** a sp̄u deuotōis nō so-
lū nō ip̄ediebant p̄ opis instātiā. s. et pl̄imū
pmouebāt. cū tū pacto q̄tidiano et staturo
labore opis. reliquū t̄ps i lctōne l̄ in oīone
solerēt exp̄dere. et iō stabiles et p̄fcti i oī s̄tu-
te erāt. qz oē t̄ps bonis opib⁹ et v̄tutū studijs
ip̄endebāt. nil ociose et curiose trāsēntes nec
p̄ voluntate suaviuētes. s. supior⁹ fm̄ reglās
a sc̄tis p̄fctis iūctis sc̄tis p̄s iūctas ad v̄-
cia extirpāda et v̄tutes iūctas. **Ocia** igit̄ si
tollas p̄iere cupidinis arc⁹. **Hec** solū vitādū
est ocii s. et ociosa rē. **Ociosū** ē autē qd̄ nullā
bz vtilitatē vl̄ vtilitatē intētionē. et p̄ vitādū
ocio ociosa sectari ridiculū ē. **Quid** sit autē
agendū req̄re de remedijs accidie. **Ite**
vt oī hora p̄sideret hō q̄lū instās t̄ps pos-
sit vtili⁹ ip̄endere. et illud op⁹ qd̄ tūci incū-
bit. optio mō p̄ficere siue rogādo siue labo-
rādo siue corpis refectioni itēdēdo l̄ aliud fa-
ciēdo. **Quitū** ē extiores sens⁹ ab illicit⁹ cu-
stodire q̄ se q̄ fenestre aie p̄ q̄s mors peccati i-
trat q̄i fur l̄ corruptor castitatis n̄re dū non
custodit. **Dauid** n̄ resperit vxorē v̄re qz p̄-
eā p̄cupierit. sed iō p̄cupiuit qz īcaute respe-
xit. **Sic** eua vidit lignū q̄ esset pulch̄r v̄sū
aspectusq̄ delictābile. et p̄cupiuit et gustauit.
Non expedit intueri qd̄ non licet p̄cupisci.
Sic aures. sic manus. sic alij sensus et alia
membra cohercēda sunt. ne bauriam⁹ p̄ ea
mortiferū corruptiōis aere. **Dyna** q̄n cu-
riositatis causa egressa est videre mulieres
regionis illi⁹ corrupta est rē. **Hiere. iij.** re-
no. **Ocul⁹** me⁹ dep̄dat⁹ est aiam meā i cun-

De perfectione vite

etis filiabo vrbis mee. **H**is q̄des. **E**contra **J**ob. Depigi fed^o zc. Sic boni religiosi recludunt se in cellis z in monasterijs q̄ in se pulchris ne vel ipi cupiscat mundū vel cōcupiscant. Quāto em̄ rari^o vides vl̄ audis que mūdi sunt. tāto affect^o tu^o ad ea concupiscenda frigidior erit z min^o cogitabis ea. **E**cōtrario. Quāto frequēt^o cū singularib^o puerlaris eo mag^o pulvere seculi respergeris. q̄ insensibiliter paulatim interi^o tenebre scis. z affect^o fit crudus z mores insuaves. **I**n molendino nō pulverulentum esse vit possibile est. **S**extū est rep̄mere interi^o cogitationes prauas. z affectiones carnales. qz iste sunt domestici hoīs inimici. q̄z fraude vrbis mētis hostib^o tradit si nō bñ caueatur. **S**ap. Peruerse em̄ cogitationes separāt a deo zc. **D**atb. De corde exiūt cogitationes male. Et h̄ sunt q̄ coinquāt hominē. **N**ulla exterior munitio sufficit ad custodiam vrbis vbi domestici pfidi fuerit. ita nulla forinseca custodia castitatē p̄suat. sine custodia int̄na cogitationū z affectionū. **P**ro uerb. **O**m̄i custodia custodi cor tuū zc. **L**actis z honest^o matronis. nō solū praua opa sed etiaz suspecta susurria fugiēda sunt. p̄ q̄ vel tēptari vl̄ infamari poterit eaz castitas z honestas. z puocari marit^o ei^o in furore z zelotipie spū inflāmari. Sic etiā aia religiosi. q̄ est xpo desponsata p̄ fidē z votū castitatis. susurria prauaz suggestionū nō recipiat vel retineat in corde qd̄ dñs sp̄ intuetur. **D**iere. iij. **U**sq̄q̄ morabunt in te cogitationes noxie **S**eptimū est frequēs studiū orōnis z deuotōis. **S**ap. **U**t sciui q̄a non possem alit̄ esse p̄tinēs nisi de^o det. adij̄ dominū z orauit. z dixi ex totis p̄cordijs meis zc. **P**s. **N**isi dñs custodierit ciuitatē zc. Et ideo sp̄ est orādū. qz sine ipi^o auxilio nil possum^o facere vt roze gr̄e sue extinguat vel restringat in nob̄ ignē cupit̄. **I**pa etiā orationis virt^o que eleuat mentē supra se ad deum. purificat ei^o affectiones. z desideria castificat. z intellectū illuminat. z dei amorem infundit. **E**x q̄ generat quidā horror peccati z detestatio carnal̄ voluptatis. z volūtas roborat̄ p̄tra tēptatōes. z ipse tēptatōes debilitant̄ vt facili^o cōuincant̄. **U**nd̄ cū moyses orās in monte. eleuaret man^o ad deū. vincebat isrl̄. cū h̄o remitteret eas z deponeret vincebat amalech. **M**oyse est religiosus de aquis seculi extract^o. **A**malech tē-

ptatio carnis. qñ ad terrena eas remittit^o hostis roborat̄. **Q**uid aut̄ ozem^o sic oportet nescim^o. **I**do ipse dñs quid opus sit nobis plenissime p̄ se sciens docuit h̄o z ex emplo dicens **D**atb. xj. **S**ic ergo vos orabit^o. **P**r̄ n̄ zc. **I**n hac orōne plene omnia vite p̄ntis z future necessaria cōprehendunt̄. sicut in simbolo om̄ia cōprehenduntur credibilia et credenda. **E**t in decalogo om̄ia facienda vel cauēda. ita in hac orōne om̄ia petenda vel sperāda includunt̄. **U**n̄ qui eā scit satis scit ad orandū. **I**deo aut̄ tam breuē orōnē fecit vt facile discat̄. z memorie cōmendet̄. z min^o sit tediosa. et ne p̄pter prolipitatē superficialit̄ t̄m̄ acceleret̄ cōpleri. sed pfundi^o possit in ea meditari. z vt sepi^o iteret̄. z vt fiduciā nob̄ det p̄ h̄ qz celesiter vult exaudire p̄cantes. **I**ō etiā eā se p̄tē ptes distinxit vt sciam^o plura ibi eē petenda. z vt in q̄ mag^o libet possit hō imorari. **E**t q̄ nō h̄z oportunitatē sp̄ om̄s pficiendi vbi vult t̄m̄iet vl̄ inchoet vl̄ repetat sic placet. **E**ni q̄ orare docuit z iussit. inuit se velle exaudire z illas petiōes nō recusare **P**r̄ n̄ zc. **R**eq̄re alibi.

Finit tractat^o de vicijs z eoz remedijs.

Seneca. **P**rimū argumētū cōposite mētis existimo posse consistere z secū morari. nihil em̄ tā vtile q̄ trāsitu p̄sistere. **U**n̄ nō cōualescit plāra q̄ nimīū trāsferet. sic mō istū libū mō istū euoluere nō p̄dest. **F**astidient^o stomachi ē multa degustare q̄ vt varia sunt z diuersa in q̄nāt. et nō alit̄. **I**taq̄ z tu cum multa p̄leger^o vnū exerce qd̄ tecū ista die cōtreces. **A**nthoni^o cuidaz interroganti de bona vita dixit tria documēta. **P**rimū vt q̄cūq̄ iret deū p̄ oculis h̄ret. **S**c̄dm̄ vt his q̄ ageret testimoniuz sacre scripture adhiberet. **T**ercū vt in quocūq̄ loco sederet non subito inde recederet.

Incipit remediū defectuū religiosi sancti Bonauenture.

Simplicissimo **A**nio besterna luce me accedebas frater **R**oberte. q̄ modo deo placere posses suppliciter ex postulabas. **C**ōsolabar p̄bo serioso. zelo. so z operoso. satisfacere volēs voto tuo. **L**ū ergo creuissent p̄ba. creuit deuotio tua scā.